

HOÀNG TỬ BÉ

Antoine de Saint-Exupéry

Lời mở đầu

Truyện Hoàng Tử Bé của nhà văn Pháp Antoine de Saint-Exupéry được xuất bản lần đầu năm 1943, đến nay đã được dịch sang hơn 300 ngôn ngữ khác nhau với khoảng 140 triệu bản bán ra trên toàn thế giới.

Hiếm có cuốn sách nào viết về trẻ em, viết cho trẻ em mà được cả trẻ em và người lớn hâm mộ đông đảo, lâu dài như vậy. Ở Việt Nam hiện có gần chục bản dịch tiếng Việt khác nhau đã ấn hành, kể từ bản đầu tiên in năm 1966 và gần đây nhất là bản in năm 2013.

Chuyến phiêu lưu của Hoàng Tử Bé qua các tinh cầu được tác giả miêu tả với cái nhìn trong trẻo thơ ngây, nhưng lại là sự khái quát sâu sắc về thế giới nhân sinh. Nhân vật Hoàng Tử Bé là tình cảm phi vị lợi và trí tuệ thiện xảo mà tác giả ban tặng cho chúng ta. Để chia sẻ cảm xúc này và khắc phục hạn chế trong một số bản tiếng Việt hiện có, chúng tôi dịch lại tác phẩm này. Xin trân trọng giới thiệu cùng bạn đọc.

BAN BIÊN TẬP XUẤT BẢN

Tặng Leon Werth

Xin các bé lượng thứ vì tôi đã đề tặng cuốn sách này cho một người lớn. Tôi có một lý do trang trọng rằng: người lớn này là bạn tốt nhất mà tôi có trên đời. Tôi có một lý do khác nữa: người lớn này có thể hiểu mọi chuyện, ngay cả những cuốn sách về trẻ em. Tôi còn một lý do thứ ba: người lớn này hiện đang ở nước Pháp trong cảnh đói rét, ông ấy cần được an ủi. Nếu tất cả những lý do này chưa đủ, thì tôi xin đề tặng cuốn sách này cho cậu bé, người mà đã lớn lên thành người lớn đó bây giờ. Mọi người lớn đều từng là trẻ em, nhưng chẳng mấy ai trong số họ nhớ được điều ấy. Vậy tôi xin chữa lại lời đề tặng như sau:

Tặng Leon Werth

khi còn là một cậu bé

Chương 1

Hồi lên sáu tuổi, có lần tôi đã nhìn thấy một bức tranh tuyệt đẹp trong một cuốn sách về rừng hoang có tên "Những chuyện có thật trong Tự nhiên". Bức tranh vẽ một con rắn đang nuốt một con thú. Đây là bản sao của bức tranh này:

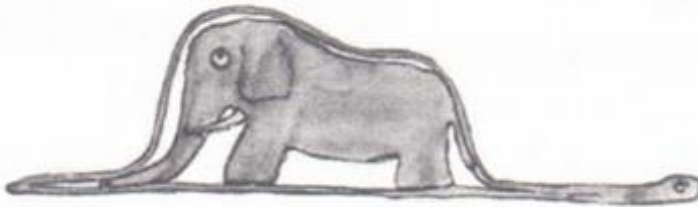
Trong sách viết rằng: "Những con rắn nuốt chửng cả con mồi mà không nhai. Sau đó chúng không thể di chuyển và nằm ngủ suốt sáu tháng liền để tiêu hoá".

Do vậy, tôi miên man suy nghĩ về các cuộc phiêu lưu trong rừng rậm, và với một cây bút chì màu, tôi đã vẽ được bức tranh đầu tiên. Bức tranh Số Một của tôi, nó như thế này:

Tôi đem kiệt tác của mình khoe với những người lớn và hỏi họ rằng bức vẽ có làm họ kinh sợ không. Họ trả lời: "Kinh sợ ư? Sao lại phải sợ một cái mũ chứ?"

Bức tranh của tôi không vẽ cái mũ. Đó là một con trăn đang tiêu hoá một con voi. Nhưng người lớn không thể hiểu được, cho nên tôi phải vẽ con trăn bổ dọc, để họ có thể nhìn được rõ ràng. Người lớn thì lúc nào cũng cần mọi thứ phải được giải thích. Bức tranh Số Hai của tôi như sau:

Lần này, những người lớn phản ứng bằng cách khuyên tôi nên gác sang một bên các bức vẽ trăn, dù là nhìn từ bên ngoài hay bổ dọc, và nên chú tâm học địa lý, lịch sử, số học, ngữ pháp. Đó là lý do vì sao vào năm lên sáu tuổi, tôi đã từ bỏ một sự

nghiệp có thể sệtuyệt vời là trở thành một họa sĩ. Tôi đã chán nản vì thất bại của Bức tranh Số Một và Bức tranh Số Hai. Những người lớn chẳng bao giờ tự hiểu được cái gì cả, và thật là mệt mỏi cho trẻ con cứ thường xuyên phải giải thích cho họ.

Vậy là tôi phải chọn nghề khác, và đã học lái máy bay. Tôi đã bay qua hầu hết các vùng trên thế giới, và môn địa lý thực sự giúp tôi rất nhiều. Chỉ liếc qua một cái là tôi có thể phân biệt được ngay Trung Quốc với Arizona. Hiểu biết đó thật là quý nếu ai đó bay lạc đường trong đêm tối.

Trong quãng đời trước đây, tôi đã va chạm không ít với rất nhiều người hay quan trọng hóa vấn đề, giao tiếp nhiều với những người trưởng thành, xem xét họ một cách tường tận, gần gũi. Nhưng điều đó chẳng cải thiện cái nhìn của tôi đối với họ bao nhiêu.

Mỗi lúc gặp một người lớn có vẻ sáng ý một chút, tôi lại thử bằng cách đưa người đó xem Bức tranh Số Một mà tôi thường mang theo. Tôi luôn cố bằng cách ấy để tìm xem đó có phải là một người có sự hiểu biết chân thực hay không. Nhưng dù đó là đàn ông hay đàn bà, câu trả lời luôn là: "Đấy là một cái mũ". Thế là tôi chẳng thèm nói với người đó về trần rần, rừng hoang hay các vì sao nữa. Tôi tự hạ

mình xuống ngang tầm của họ. Tôi nói với họ về chơi bài, chơi gôn, chính trị và cà vạt. Rồi con người lớn kia cảm thấy hài lòng vô cùng khi được gặp một người dễ chịu như tôi.

Chương 2

Tôi đã sống cô đơn như vậy, chẳng có ai để chuyện trò thực sự, cho đến khi chiếc máy bay của tôi gặp sự cố bị hỏng giữa sa mạc Sahara cách đây sáu năm. Cái gì đó trong động cơ của máy bay bị gãy, trong khi tôi chỉ có một mình, không hành khách cũng chẳng có thợ máy. Tôi phải một mình bắt tay vào việc sửa chữa đầy gian nan. Đây là vấn đề sống chết với tôi, vì nước uống chỉ còn cho khoảng một tuần.

Vậy là đêm đầu tiên, tôi phải ngủ trên cát ở cách xa nơi có người ở hàng ngàn dặm. Tôi còn cô độc hơn cả một kẻ đắm tàu trên chiếc bè lênh đênh giữa biển. Bạn chắc sẽ tưởng tượng ra nỗi kinh ngạc của tôi, khi một giọng nói nhỏ nhẹ kỳ lạ đánh thức tôi dậy vào lúc mờ sáng. Cái giọng ấy nói:

“Nếu ông vui lòng... vế giúp cho tôi một con cừu!”

“Cái gì?”

“Vẽ giúp cho tôi một con cừu!”

Tôi nhảy dựng lên như bị sét đánh, dụi mạnh vào mắt và nhìn quanh thật kỹ. Tôi thấy một cậu bé vô cùng khác thường đứng đó, đang quan sát tôi với vẻ mặt thật nghiêm nghị.

Đây là bức chân dung đẹp nhất mà về sau tôi vẽ được về cậu bé ấy. Chắc chắn bức vẽ của tôi kém đẹp hơn người mẫu rất nhiều. Tuy nhiên, đó không phải lỗi tại tôi. Người lớn đã làm cho tôi nản lòng đối với sự nghiệp họa sĩ từ hồi sáu tuổi, và tôi có bao giờ học vẽ cái gì ngoài bức tranh con trăn nhìn từ bên ngoài và con trăn bổ dọc đầu.

Vậy là tôi nhìn chăm chăm vào sự hiển hiện đó với hai con mắt tròn xoe kinh ngạc. Xin nhớ rằng lúc ấy tôi buộc phải hạ cánh xuống sa mạc cách nơi có người ở hàng ngàn dặm. Thế mà cậu bé ấy trông chẳng có biểu hiện bơ vơ lạc đường trong cát, hoặc mệt mỏi, đói khát hay sợ hãi gì cả. Chẳng có vẻ gì toát ra từ cậu bé gợi ra cảm nhận về một đứa trẻ bị lạc giữa sa mạc mênh mông.

Tới khi mở được miệng, tôi hỏi:

“Nhưng... em làm cái gì ở đây?”

Thay cho câu trả lời, em lặp lại câu nói lúc nãy một cách chậm rãi như một chuyện cực kỳ quan trọng:

“Nếu ông vui lòng... vẽ giúp cho tôi một con cừu...”

Trước sự bí ẩn quá lớn, ai mà dám không tuân theo. Điều phi lý ấy dường như cũng xảy ra với tôi. Khi đang cách xa nơi có người ở cả ngàn dặm và đối diện với chuyện sống chết, thế mà tôi đành rút cây bút và một mảnh giấy trong túi ra, nhưng sự nhớ rằng mình đã chỉ tập trung học về địa lý, lịch sử, số học và ngữ pháp thôi, nên tôi bảo thẳng nhóc (với đôi chút khó chịu) rằng tôi không biết vẽ. Em trả lời tôi:

“Không sao đâu. Cứ vẽ giúp tôi một con cừu”.

Vì tôi chưa bao giờ vẽ con cừu, nên tôi vẽ lại cho em một trong hai bức tranh mà tôi từng vẽ. Đó là bức tranh con trăn nhìn từ bên ngoài. Bỗng tôi sững sờ khi nghe cậu bé phản ứng:

“Không, không, không! Tôi không muốn một con voi trong bụng con trăn đâu. Trăn là con vật vô cùng nguy hiểm, còn con voi thì quá kèn càng. Nơi tôi ở, mọi thứ đều bé. Tôi cần một con cừu. Hãy vẽ giúp tôi một con cừu!

Thế là tôi vẽ.

Em nhìn chăm chú, rồi nói:

“Không! Con này gầy quá. Vẽ cho tôi con khác đi!”

Tôi lại vẽ bức khác.

Cậu bạn bé bỏng của tôi cười khẽ khàng độ lượng:
“Ông thấy đấy... đây không phải con cừu, đây là dê.
Nó có sừng...”

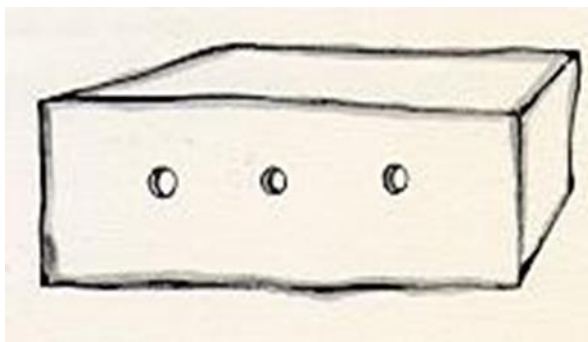
Tôi lại vẽ lại lần nữa. Nhưng bức này cũng bị phản
đối như các bức trước:

“Con này già quá. Tôi muốn một con cừu sống thật lâu”.

Bấy giờ, tôi đã hết kiên nhẫn bởi sốt ruột muốn bắt tay vào việc sửa chữa, tôi vẽ nguệch ngoạc như thế này này, rồi phang bừa một câu giải thích:

“Đây là cái thùng của nó. Con cừu em muốn nó ở trong ấy đấy!”.

Nhưng thật ngạc nhiên làm sao, tôi thấy mặt vị quan toà nhỏ của tôi bừng sáng lên:

“Đúng là tôi muốn như thế! Ông cónghĩ phải cần nhiều cỏ cho con cừu này không?”

“Sao cơ?”

“Vì nơi tôi ở ở bé lắm...”

“Chắc là sẽ đủ cỏ cho nó thôi. Nó chỉ là một con cừu bé xíu ấy mà”.

Em cúi đầu xuống bức vẽ:

“Không nhỏ lắm đâu... Kìa! Nó đã ngủ rồi...”

Và tôi đã làm quen với ông hoàng bé nhỏ như vậy.

Chương 3

Phải rất lâu tôi mới biết em từ đâu đến. Ông hoàng bé nhỏ này hỏi tôi rất nhiều, nhưng dường như không bao giờ nghe tôi hỏi lại. Chỉ từ những câu ngẫu nhiên, buột miệng của em, dần dần tôi mới hiểu ra mọi sự. Như khi lần đầu em thấy chiếc máy bay của tôi (tôi sẽ không vẽ chiếc máy bay, vì bức vẽ đó quá phức tạp đối với khả năng của tôi), em hỏi:

“Vật này là cái gì?”

“Đây không phải là một vật. Nó bay được. Nó là chiếc máy bay. Máy bay của tôi”.

Tôi tự hào nói cho em biết là tôi có thể bay. Em liền kêu lên:

“Sao? Ông từ trên trời rơi xuống ư?”

“Phải”, tôi trả lời một cách khiêm tốn.

“Ồ! Chuyện này thật là ngộ”.

Rồi ông hoàng bé nhỏ bật lên một tràng cười giòn tan, nhưng lại làm tôi nổi cáu. Tôi muốn tai nạn của tôi phải được nhìn nhận một cách nghiêm trọng.

Sau đó em nói tiếp:

“Thế là ông cũng từ trên trời xuống! Ông ở hành tinh nào?”

Tức thì trong tôi lóe lên một tia sáng về sự có mặt bí ẩn khó giải thích được của em. Đột nhiên tôi hỏi:

“Thế ra em ở một hành tinh khác tới ư?”

Nhưng em không trả lời. Không rời mắt khỏi chiếc máy bay, em khẽ hát hàm:

“Thực ra ngồi trong cái đó, ông cũng chẳng thể tới đây từ nơi xa lắm đâu...”

Em đắm mình trong mơ màng một lúc lâu, rồi lại lấy con cừu tôi vẽ ra khỏi túi và mê mải ngắm cái kho báu đó.

Bạn hãy tưởng tượng tôi bị kích động như thế nào bởi những câu nói úp úp mở mở về "các hành tinh khác" ấy. Vì vậy, tôi cố gắng tìm hiểu rõ hơn:

“Cậu bé ơi, em từ đâu đến? "Nơi em ở" như em nói là nơi nào vậy? Em muốn mang con cừu của tôi đi đâu?”

Sau chút lặng lẽ, em trả lời tôi:

“Thật là tốt, cái thùng ông cho tôi ấy, ban đêm con cừu có thể dùng nó làm nhà ở”.

“Phải đấy. Nếu em ngoan, tôi sẽ cho em thêm một sợi dây để buộc nó lại vào ban ngày, và một cái cọc nữa”.

Lời đề nghị đó có lẽ làm cho ông hoàng bé nhỏ bất bình:

“Buộc nó lại ư? Sao mà kỳ quặc thế!”

“Nhưng nếu không buộc lại, nó sẽ đi lung tung, nó sẽ đi lạc...”

Cậu bạn bé nhỏ của tôi lại bật cười giòn tan:

“Nó đi đâu được chứ?”

“Bất cứ đâu. Cứ đi thẳng về phía trước chẳng hạn”.

Bấy giờ, ông hoàng nhỏ nói một cách nghiêm nghị:

“Không hề gì. Nơi tôi ở, mọi thứ đều bé lắm!”

Rồi như phảng phất một nét buồn, em nói thêm:

“Cứ đi thẳng về phía trước mặt, chẳng ai có thể đi được xa lắm đâu...”

Chương 4

Thế là tôi biết thêm một điều nữa thật quan trọng rằng cái hành tinh quê hương của chú bé hoàng tử chỉ lớn hơn cái nhà một chút! Điều ấy chẳng làm tôi ngạc nhiên lắm. Tôi vẫn biết ngoài những hành tinh lớn như Trái Đất, Sao Kim, Sao Hỏa, Sao Thủy... đã được đặt tên, thì còn có hàng trăm hành tinh khác, có cái bé đến nỗi phải vất vả mới nhìn thấy chúng qua kính viễn vọng. Khi một nhà thiên văn khám phá ra một hành tinh như vậy, thì ông ta cho nó một con số mà không đặt tên. Ví dụ ông ta gọi nó là "Tiểu hành tinh 325".

Tôi có lý do chính đáng để tin rằng cái hành tinh từ đó mà cậu hoàng tử đến đây là tiểu hành tinh B612. Tiểu hành tinh này chỉ được trông thấy có

một lần bằng kính viễn vọng năm 1909, bởi một nhà thiên văn Thổ Nhĩ Kỳ.

Để ghi nhận sự kiện ấy, nhà thiên văn này có một bài thuyết trình quan trọng về phát hiện của mình tại Hội nghị Quốc tế về Thiên văn. Nhưng do bộ y phục Thổ Nhĩ Kỳ ông mặc trên người, chẳng ai tin điều ông ta nói. Người lớn đều như thế đấy.

May mắn thay cho tiểu hành tinh B612, một nhà độc tài Thổ Nhĩ Kỳ buộc dân Thổ phải mặc Âu phục, ai không tuân theo sẽ bị tội chết.

Năm 1920, nhà thiên văn với bộ Âu phục rất duyên dáng và ấn tượng đã trình bày lại bài thuyết trình lần nữa. Và lần này, tất cả mọi người đều công nhận phát hiện ấy.

Nếu tôi kể với các bạn tỉ mỉ về tiểu hành tinh B612, và thêm cả số hiệu của nó, thì đó là vì theo cách của người lớn. Khi bạn nói chuyện với họ về một người bạn mới, không bao giờ họ hỏi bạn về những điều cốt yếu. Họ không bao giờ hỏi: "Giọng nói của bạn thế nào? Bạn thích trò chơi gì nhất? Bạn có sưu tầm bướm bướm không?". Họ chỉ hỏi bạn: "Bạn bao nhiêu tuổi? Bạn có mấy anh em? Bạn cân nặng bao nhiêu? Bố bạn kiếm được bao nhiêu tiền?" Chỉ với những con số như thế, họ cho rằng là đã hiểu mọi thứ về bạn rồi.

Nếu bạn nói với những người lớn: "Tôi nhìn thấy một cái nhà gạch màu hồng với hoa phong lữ trên cửa sổ, và những con bồ câu trên mái", họ chẳng có thể hình dung nổi cái nhà ấy như thế nào đâu. Bạn phải nói với họ: "Tôi đã thấy một cái nhà trị

giá 20 ngàn đô-la". Họ sẽ kêu ngay: "Ôi, một ngôi nhà... đẹp để làm sao!"

Như vậy đó, nếu các bạn bảo họ: "Ông hoàng bé nhỏ là có thật chứ, chứng cứ là cậu ta rất đẹp, cậu ta cười và cậu ta muốn có một con cừu. Khi có ai đó muốn có một con cừu, thì đó là minh chứng người ấy có thật chứ". Trong trường hợp ấy, họ sẽ nhún vai và coi bạn là đứa trẻ con. Nhưng nếu bạn bảo họ: "Cái hành tinh từ đó cậu ấy đến đây là tiểu hành tinh B612", thế là họ nghe ra ngay, và thôi không chất vấn bạn nữa. Họ là thế đấy. Ta không nên giận họ. Trẻ con phải hết sức rộng lượng đối với người lớn.

Nhưng chắc chắn đối với chúng ta, những người hiểu đời, chúng ta chẳng cần phải để ý đến những con số! Lẽ ra tôi nên kể câu chuyện này như một câu chuyện thần tiên. Lẽ ra tôi phải bắt đầu thế này:

"Ngày xưa ngày xưa có một ông hoàng bé nhỏ ở trên một tinh cầu chỉ lớn hơn cậu ấy một chút, cậu ấy muốn có một con cừu..."

Đối với những người hiểu đời, kể như vậy có vẻ chân thực hơn nhiều so với câu chuyện này của tôi. Nhưng vì tôi không muốn ai đó đọc cuốn sách này một cách hời hợt, tôi đã xiết bao đau buồn khi lược bớt những ký ức này. Sáu năm đã qua, từ khi cậu bạn của tôi đi mất cùng với con cừu của em. Nếu tôi cố gắng tả lại em ở đây, chính là để tôi không quên em. Thật là buồn nếu ta quên một người bạn. Có phải ai cũng có được một người bạn thân đâu. Nếu như tôi quên cậu ấy, có lẽ tôi sắp giống một người lớn, những người chẳng còn thích thú điều gì ngoài những con số...

Cũng vì lý do này mà tôi vừa mới mua một hộp màu vẽ và vài cái bút chì. Thật là khó quay lại vẽ vùi vào tuổi tôi hiện nay, trong khi từ hồi lên sáu đến giờ, tôi chưa hề vẽ gì trừ bức con trăn nhìn từ bên ngoài và con trăn bỏ dọc. Chắc chắn là tôi sẽ cố gắng vẽ những bức tranh chân thực nhất có thể, mặc dù tôi cũng chẳng tin sẽ thành công. Một bức trước vứt đi, bức sau còn tệ hơn nữa.

Tôi cũng mắc lỗi về tầm vóc của hoàng tử bé: có chỗ thì vẽ quá cao, chỗ thì quá thấp. Tôi cũng không chắc về màu sắc y phục của cậu ấy. Vì vậy,

tôi cứ dò dẫm thử đi thử lại, khi được khi không với hy vọng sẽ đạt kết quả tạm tạm.

Tôi cũng còn nhầm ở những chi tiết quan trọng. Nhưng điều đó chẳng phải là lỗi của tôi. Cậu bạn ấy có bao giờ giải thích gì cho tôi đâu. Có lẽ em cho rằng tôi cũng giống như em. Nhưng, trời ạ! tôi đâu có năng lực nhìn xuyên qua vách thùng để thấy được con cừu. Có lẽ tôi có đôi chút giống những người lớn. Tôi đã già mất rồi.

Chương 5

Mỗi ngày qua những cuộc nói chuyện, tôi lại biết thêm một điều gì đó về hành tinh của ông hoàng bé, về lúc khởi hành và cuộc du hành của cậu. Những thông tin đến rất ít ỏi như ngẫu nhiên rắc xuống từ những ý nghĩ của cậu. Cũng như vậy, vào ngày thứ ba, tôi được biết về thảm kịch từ những cây bao bắp.

Lần này cũng là nhờ con cừu, ông hoàng nhỏ hỏi tôi, như vừa mới nghĩ ra điều gì nghiêm trọng lắm:

“Có đúng là con cừu ăn những bụi cây con không?”

“Phải, đúng đấy”.

“Ồ, tốt quá!”

Tôi không hiểu sao việc con cừu ăn những bụi cây con lại quan trọng như thế. Nhưng ông hoàng nhỏ nói thêm:

“Cho nên chúng ăn cả những cây bao báp chứ?”

Tôi bảo cậu rằng cây bao báp không phải là thứ cây bụi nhỏ, mà trái lại, là những cây to như cái lâu đài, và cậu có mang đến cả một đàn voi, thì chúng cũng chẳng làm gì nổi một cây bao báp.

Ý nghĩ về một đàn voi làm cho ông hoàng nhỏ bật cười. Cậu bảo:

“Phải chõng con này lên con kia...”

Rồi cậu lại nhận xét với vẻ thông thái:

“Trước khi to lớn như thế, bọn bao báp ban đầu cũng bé tẹo chứ!”

“Đúng là như thế. Nhưng tại sao em lại muốn cho con cừu ăn những cây bao báp nhỏ thế?”

Em lập tức trả lời: "Ôi, dào!" như đó là một chuyện tất nhiên. Và tôi phải bắt trí thông minh của mình làm việc cật lực để tìm lời giải đáp mà chẳng nhận được sự trợ giúp nào.

Sự thực là, trên hành tinh của ông hoàng nhỏ, cũng như trên mọi hành tinh khác, đều có những loại cỏ tốt và những loại cỏ xấu. Do đó, có hạt giống tốt của cỏ tốt và hạt giống xấu của cỏ xấu. Nhưng những hạt giống ấy không thể nhìn thấy được. Chúng ngủ vùi trong bóng tối của đất, cho đến khi một vài hạt trong bọn chúng nổi hứng muốn thức dậy. Cái hạt nhỏ xíu ấy vươn mình, bắt đầu rụt rè nhú lên dưới ánh mặt trời một cái nhánh con hiền lành duyên dáng. Nếu là nhánh dưa hay một nhánh hồng, ta có thể muốn để cho nó mọc thế nào tùy ý. Nhưng nếu là một cây xấu, ta phải nhổ ngay khi phát hiện ra.

Mà trên hành tinh của ông hoàng nhỏ thì có nhiều hạt giống kinh khủng, trong đó có những hạt bao báp. Chúng tràn đầy trong đất của tinh cầu. Mà cây bao báp là thứ mà nếu như ta phát hiện muộn quá, ta có thể chẳng bao giờ nhổ bỏ nó được nữa. Nó sẽ mọc bao trùm phủ kín tinh cầu. Rễ của nó sẽ xói đục xuyên khắp hành tinh. Và nếu hành tinh quá bé, mà cây bao báp quá nhiều, chúng có thể làm hành tinh vỡ tung thành từng mảnh.

"Đây là một vấn đề kỷ luật". Ông hoàng nhỏ sau đó nói với tôi. "Khi ta làm vệ sinh buổi sáng cho bản thân rồi, đến lượt ta phải làm vệ sinh cho hành tinh thật kỹ lưỡng. Phải thường xuyên lo nhổ bỏ những hạt bao báp ngay lúc ta vừa phân biệt được chúng với hoa hồng, vì khi bắt đầu nảy mầm hai loại đó rất

giống nhau. Đó là một việc chán ngắt, nhưng rất dễ”.

Đến một lần, cậu em khuyên tôi: “Ông nên gắng vẽ được một bức vẽ đẹp, để cho trẻ con ở chỗ ông có thể thấy được chính xác những thứ ở đây. Đến lúc nào đó, nếu các bạn ấy lên đường, việc ấy sẽ có ích cho họ”. Cậu lại tiếp lời: “Đôi khi trì hoãn lại một phần công việc cũng chẳng hại gì. Nhưng nếu là vấn đề như những cây bao báp thì chắc chắn là tai họa đấy. Tôi có biết một tinh cầu, trên ấy có một gã lười. Hắn đã phớt lờ ba bụi cây con...”

Thế là, theo sự miêu tả của ông hoàng nhỏ, tôi đã vẽ tinh cầu đó. Tôi không thích lên giọng đạo đức cho lắm. Nhưng cái họa bao báp còn quá ít người hiểu, mà những nguy hiểm đáng kể đó có thể xảy ra cho bất cứ ai nếu một mai lạc vào một tiểu tinh cầu. Cho nên, tôi phải một lần phá vỡ nguyên tắc của mình.

Tôi xin nói: "Hỡi các em! Hãy coi chừng bọn bao báp!"

Hỡi các bạn của tôi, như bản thân tôi, chúng ta cận kề với nguy cơ này mà không hay biết. Vì thế nên tôi nỗ lực thật nhiều để vẽ bức tranh

này. Bài học mà tôi chia sẻ bằng bức tranh này rất đáng giá với những vất vả mà tôi chịu đựng.

Có lẽ bạn sẽ hỏi rằng: “Tại sao trong cuốn sách này không có bức vẽ nào hoành tráng và ấn tượng hơn so với bức vẽ những cây bao báp?” Câu trả lời đơn giản là tôi đã thử vẽ nhưng không thành công với các bức vẽ khác. Nhưng khi vẽ cây bao báp, tôi bị thôi thúc bởi một cảm hứng về sự cấp bách khẩn thiết.

Chương 6

Ôi! Ông hoàng bé nhỏ ơi, từng chút một như vậy, tôi hiểu ra những bí ẩn trong cuộc đời nhỏ nhoi buồn bã của em. Bao lâu nay em chỉ có cách giải trí duy nhất là niềm vui êm đềm khi nhìn ngắm hoàng hôn. Tôi biết được chi tiết mới mẻ đó vào buổi sáng ngày thứ tư, khi em bảo tôi:

“Tôi rất thích cảnh mặt trời lặn. Giờ, ta đi xem mặt trời lặn đi”.

“Nhưng phải đợi chứ...”

“Đợi cái gì?”

“Đợi lúc mặt trời lặn. Mình phải đợi tới khi đó”.

Thoạt tiên em có vẻ kinh ngạc, và em tự mỉm cười. Rồi em bảo tôi:

“Tôi cứ tưởng như còn ở nhà!”

Thế đấy, ai cũng biết khi nước Mỹ là buổi trưa thì mặt trời đang lặn ở nước Pháp. Nếu bạn có thể bay đến nước Pháp trong một phút là xem được ngay cảnh mặt trời lặn. Không may nước Pháp ở quá xa. Nhưng, trên cái hành tinh bé xíu của em, ông hoàng bé của tôi; thì chỉ cần dịch cái ghế vài bước là đủ. Khi nào thích là em có thể nhìn ngắm được ngay cảnh mặt trời lặn và bóng ngày chạng vạng...

“Có một ngày, tôi nhìn mặt trời lặn bốn mươi tư lần!”

Lát sau, em nói thêm:

“Ông biết đấy... khi người ta rất buồn, người ta thích cảnh mặt trời lặn...”

“Thế cái ngày bốn mươi tư lần mặt trời lặn ấy, có phải em buồn quá không?”

Nhưng ông hoàng bé nhỏ không trả lời.

Chương 7

Ngày thứ năm, vẫn là nhờ con cừu, cái bí mật ấy trong cuộc đời ông hoàng bé nhỏ được tiết lộ. Bất ngờ em hỏi tôi, không cần mào đầu, y như đó là kết quả của một vấn đề được âm thầm suy nghĩ từ lâu:

“Một con cừu, nếu nó ăn những bụi cây con, nó cũng sẽ ăn hoa chứ?”

“Cừu thì gặm cái gì nó ăn cái ấy”.

“Cả những bông hoa có gai ư?”

“Phải. Cả những bông hoa có gai”.

“Thế thì gai dùng để làm gì?”

Tôi không biết. Lúc đó, tôi đang bận tháo một đinh ốc vặn quá chặt trong động cơ máy bay. Tôi rất lo

lặng vì ngày càng thấy rõ cái máy có vẻ hỏng nặng lắm. Mà nước uống thì còn chút ít, làm tôi lo sợ điều tệ hại nhất có thể xảy ra.

“Gai dùng để làm gì?”

Ông hoàng nhỏ không bao giờ chịu bỏ qua một câu hỏi, một khi đã đặt ra. Trong khi tôi thì đang bực bội với cái đĩnh ốc. Tôi đành trả lời bừa:

“Gai chẳng có ích gì hết. Nó chỉ thể hiện sự ác ý của hoa thôi!”

“Ồ!”

Nhưng sau một lát im lặng, em kêu lên một cách phẫn nộ với tôi:

“Tôi không tin như thế! Loài hoa yếu đuối lắm. Chúng ngây thơ lắm. Chúng cố tự trấn an mình nhiều nhất có thể. Chúng tin rằng những cái gai của chúng là vũ khí ghê gớm lắm...”

Tôi không đáp lời. Lúc ấy, tôi đang nghĩ rằng: “Cái đĩnh ốc này, mà vẫn không chuyển, tao sẽ phang cho mày một búa biết thân”. Nhưng lần nữa, ông hoàng nhỏ lại làm sao lãng suy nghĩ của tôi:

“Còn ông, ông tưởng rằng những cây hoa kia...”

“Ồ không, không! Tôi cũng kêu lên. “Tôi có tưởng gì đâu! Tôi chỉ nói đại thể thôi. Em nhìn xem... tôi đang bận những việc hệ trọng!”

Cậu nhìn tôi ngạc nhiên:

“Những việc hệ trọng!”

Cậu bé nhìn tôi đứng đó, tay cầm búa, các ngón đen ngòm vì dầu máy, cúi xuống rạp xuống một vật, mà xem ra cũng thật vô cùng xấu xí...

“Ông nói giống như người lớn ấy!”

Câu nói ấy làm tôi hơi xấu hổ. Nhưng em tiếp tục một cách không thương xót:

“Ông xáo trộn hết... ông lẫn lộn hết...”

Cậu em thực sự bức tức. Mái tóc của em vàng xõa tung trước gió:

“Tôi biết có một tinh cầu, ở đó có một ông mặt mũi đỏ gay. Ông ta không hề gửi một bông hoa. Không hề ngắm một vì sao. Không hề yêu một người nào. Ông ta chẳng bao giờ làm cái gì trong đời ngoài những bài tính cộng. Suốt ngày ông ta cứ lải nhải giống như ông rằng: ‘Tôi đang bận những việc hệ trọng’, và điều đó làm ông ta vênh vang tự đại.

Nhưng ông ta đâu có phải là người. Ông ta là một cái nấm!”

“Một cái gì?”

“Một cái nấm!”

Ông hoàng bé nhỏ lúc này tái xanh vì tức giận.

“Đã hàng triệu năm nay, loài hoa trở gai. Hàng triệu năm nay, cừu vẫn cứ ăn hoa như thế. Vậy mà tìm hiểu xem vì sao hoa cứ phải khổ sở mọc ra những cái gai vô tích sự lại là chuyện không hệ trọng hay sao? Cuộc chiến tranh giữa cừu và hoa là chuyện không quan trọng hay sao? Liệu rằng việc đó không hệ trọng hơn những bài tính cộng của một ông mặt mũi đỏ gay hay sao? Và nếu như tôi, chính tôi biết một bông hoa duy nhất trên đời không có ở đâu ngoài tinh cầu của tôi, mà một con cừu nhỏ có thể huỷ hoại nó bằng một nhát gặm vào một sáng sớm nào đó, mà không hề biết là nó vừa làm gì... Ôi, thế mà ông nghĩ chuyện đó không quan trọng hay sao!”

Em đỏ mặt rồi nói tiếp:

“Khi có ai đó yêu một đóa, đóa hoa duy nhất trong hàng triệu triệu ngôi sao, thì chỉ nhìn lên những

ngôi sao đã đủ làm cho anh ta hạnh phúc. Anh ta tự bảo mình rằng: "Đóa hoa của mình ở đâu đó trên kia..." Nhưng nếu con cừu mà ăn mất đóa hoa, thì trong phút chốc, tất cả các ngôi sao như bỗng tắt lịm! Ông nghĩ chuyện đó không quan trọng hay sao?"

Em không nói được nữa, rồi thốt nhiên ghen ngào thổn thức. Đêm đã xuống, tôi buông hết dụng cụ khỏi tay, những thứ mà ngay trước đó còn là hệ trọng, nào là cái búa, cái đinh ốc... kể cả cơn khát, hoặc cái chết... Trên một ngôi sao, trên một hành tinh, hành tinh của tôi, Trái Đất, có một ông hoàng bé nhỏ cần được an ủi! Tôi ôm em trong vòng tay, ru em. Tôi nói với em:

"Đóa hoa mà em yêu không gặp nguy hại gì đâu. Tôi sẽ vẽ cái rọ mõm cho con cừu. Tôi sẽ vẽ cho em một cái hàng rào bao quanh cây hoa. Tôi sẽ..." Tôi không biết nói với em thế nào nữa. Tôi cảm thấy mình lóng ngóng thô vụng. Tôi không biết làm sao để có được sự đồng điệu với em, bắt kịp được em và lại được sánh vai ngang em lần nữa.

Thật huyền bí làm sao, cái xứ sở của nước mắt.

Chương 8

Tôi nhanh chóng hiểu thêm về đóa hoa này. Trên tinh cầu của ông hoàng nhỏ, vẫn thường có những bông hoa giản dị. Chúng chỉ điểm trang bằng một lớp cánh hoa, chúng chẳng chiếm nhiều chỗ và chẳng làm phiền ai.

Buổi sáng, chúng xuất hiện trong cỏ rồi héo tàn lặng lẽ vào chiều tối. Nhưng một ngày kia, một cây mới đã nảy mầm từ một cái hạt giống không biết từ đâu bay tới và ông hoàng nhỏ đã theo dõi sát sao cái mầm con không giống với bất kỳ cái mầm nào khác từng mọc trên hành tinh của cậu. Nó có thể là một loại bao báp mới.

Rồi cái cây nhỏ liền thôi không lớn lên nữa, và bắt đầu chuẩn bị ra hoa. Ông hoàng nhỏ chứng kiến sự xuất hiện ban đầu của một cái nụ lớn, và lập tức linh cảm từ cái nụ này sẽ xuất hiện một điều kỳ diệu.

Nhưng nàng hoa vẫn chưa hài lòng để hoàn thành quá trình chuẩn bị nhan sắc. Nàng vẫn nấp kín trong căn buồng xanh của mình. Nàng hoa lựa chọn màu sắc cho mình vô cùng kỹ lưỡng, chậm rãi xếp đặt từng cánh... từng cánh hoa một. Nàng không muốn xuất hiện trước thế giới nhàu nhĩ như những cánh anh túc hoang dại. Nàng chỉ muốn hiện ra trong hương sắc rạng ngời.

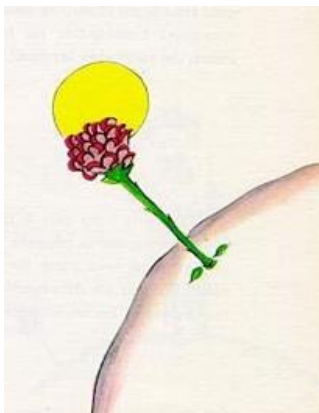
Ôi chao! Nàng hoa thật là diệu! Cuộc trang điểm huyền bí của nàng kéo dài từ ngày này sang ngày khác. Và rồi tới một buổi ban mai, đúng giờ mặt trời mọc, nàng đột nhiên hiện ra.

Vốn đã chuẩn bị công phu đến như thế, mà bây giờ nàng vừa ngáp vừa nói:

“Ôi! Em chỉ vừa thức dậy... Em xin lỗi. Những cánh hoa của em còn chưa được chỉnh trang tươm tất...”

Thế là ông hoàng nhỏ không nén nổi sự ngưỡng mộ:

“Nàng thật là đẹp!”

“Thật vậy sao? Hoa trả lời một cách nhẹ nhàng “Và em sinh ra cùng lúc với vầng dương...”

Ông hoàng nhỏ biết ngay cô nàng không lấy gì làm khiêm tốn lắm, nhưng nàng thật là dễ thương, thật là thú vị!

“Đã đến giờ điếm tâm, có phải không”. Nàng nói tiếp luôn: “Xin anh làm ơn lưu tâm đến những thứ em cần...”

Thế là ông hoàng nhỏ, đầy nungộ nghộ, đi tìm một chiếc bình đầy nước mát và tưới cho cây hoa.

Như vậy đấy, cô nàng đã bắt đầu nhanh chóng làm cậu bận tâm với sự phù phiếm của mình, mà thực ra là những điều không khó giải quyết. Chẳng hạn một hôm, cô đã nói với ông hoàng nhỏ về bốn cái gai của mình:

“Chúng có thể tới đây, bọn hổ ấy, với móng vuốt của chúng”.

“Trên tinh cầu của anh không có hổ”. Ông hoàng nhỏ nhận xét. “Vả lại, hổ đâu có ăn cỏ”.

“Em đâu phải là cỏ”. Nàng hoa nói nhẹ nhàng.

“Xin lỗi...”

“Em chẳng phải sợ gì những con hổ, nhưng em hãi gió lùa. Anh có một tấm chắn gió nào không?”

"Hãi gió lùa... đối với một cây, như thế là không hay rồi". Ông hoàng nhỏ thầm nhận xét. “Cô nàng này thật là phức tạp...”

“Buổi tối anh hãy đặt em trong bầu kính nhé. Chỗ anh ở thật là rét. Ở hành tinh chỗ em...”

Nhưng cô nàng im bặt. Cô đến đây lúc hãy còn là cái hạt. Cô chẳng thể hiểu được gì về các thế giới khác. Ngượng ngùng vì trót để lộ là mình nói khoác một cách ngây ngô quá thể, cô húng hắng ho đôi ba lượt để dồn ông hoàng nhỏ vào thế bí:

“Cái chần gió, có không anh?”

“Anh đã định đi lấy thì em bắt đầu nói!”

Thế là cô nàng cố ho mạnh hơn nữa để buộc cậu phải chạnh lòng. Vậy là ông hoàng nhỏ, mặc dù những thiện ý của tình yêu không dễ phai nhạt nhưng đã sớm bộc lộ những điều nghi ngại. Chàng đã nghiêm túc trước những lời nói vớ vẩn của nàng rồi cảm thấy rất khổ tâm.

"Đáng lẽ tôi không nên nghe nàng". Một hôm, cậu em thú nhận với tôi: "Không bao giờ nên nghe một bông hoa. Người ta chỉ nên nhìn chúng và hít thở hương thơm của chúng thôi. Bông hoa làm thơm ngát tinh cầu của tôi, nhưng tôi đã không cảm nhận được niềm vui từ ân huệ ấy. Chuyện phiếm về móng vuốt ấy, lẽ ra tôi phải cảm động về sự mềm yếu với lòng trắc ẩn thì tôi lại bực dọc..."

Cậu còn đoán chắc với tôi:

"Thật sự là hồi ấy, tôi chẳng biết phải hiểu ra sao. Đáng lẽ tôi phải xét đoán bằng hành vi chứ không phải bằng lời nói. Nàng tỏa hương thơm và chiếu sáng tôi. Đáng lẽ tôi không bao giờ nên bỏ đi... Đáng lẽ tôi phải đoán biết được cảm xúc của nàng đằng sau những chuyện vớ vẩn ấy. Loài hoa luôn thất thường như vậy! Nhưng lúc đó tôi còn quá non nớt để hiểu, để yêu nàng..."

Chương 9

Tôi tin rằng em đã nhờ một bầy chim hoang đã thiên di để rời khỏi tinh cầu. Buổi sáng hôm ra đi, em đã dọn dẹp tinh cầu thật ngăn nắp. Em nạo vét kỹ càng những quả núi lửa đang hoạt động. Em có hai quả núi lửa đang hoạt động. Chúng rất thuận tiện cho việc nấu ăn buổi sáng. Em cũng có một quả núi lửa đã tắt. Nhưng, như lời em nói: "Biết đâu đấy!" nên em cũng nạo vét cả quả núi lửa đã tắt. Nếu được nạo vét kỹ, các quả núi lửa sẽ cháy chậm và đều, mà không phun trào.

Những trận phun trào của núi lửa cũng giống như ngọn lửa bùng lên trong ống khói. Tất nhiên là trên Trái Đất, chúng ta quá nhỏ bé nên không nạo vét được những quả núi lửa của mình. Vì thế mà những ngọn núi lửa không ngừng gây cho ta nhiều phiền phức. Rồi ông hoàng nhỏ, với đôi chút ngậm ngùi, cũng nhổ bỏ những cái mầm vừa nhú của bọn bao báp nữa.

Em đã nghĩ rằng mình có thể không bao giờ quay lại. Trong buổi sáng hôm ấy, mọi việc làm quen thuộc đối với em trở nên vô cùng trân quý. Rồi khi em tưới hoa lần cuối và sửa soạn che nàng bằng chiếc lồng kính, em cảm thấy như mình sắp khóc.

“Tạm biệt”. Em nói với hoa.

Nhưng nàng không đáp.

“Tạm biệt”. Em nhắc lại.

Nàng hoa bật ho, nhưng không phải do nàng bị lạnh.

“Em đã khờ dại lắm. Sau cùng cô nói. “Tha lỗi cho em, gắng vui lên nhé”.

Ông hoàng nhỏ ngạc nhiên vì không thấy nàng trách móc. Cậu đứng sững, tay giữ nguyên cái bầu kính. Cậu không hiểu được vẻ dịu dàng điềm tĩnh ấy của nàng.

“Vâng, em yêu anh”. Bông hoa nói với cậu. “Anh không hiểu gì cả, ấy là lỗi tại em. Điều ấy không quan trọng. Nhưng anh, anh cũng khờ dại như em. Hãy cố gắng sống vui nhé... mà anh bỏ cái bầu kính xuống đi. Em không cần nó nữa đâu”.

“Thế gió...”

“Em không hay bị cảm thế đâu... Gió mát ban đêm phù hợp với em. Em là một bông hoa mùa”.

“Nhưng bọn thú...”

“Chắc em phải chịu đựng vài ba con sâu nếu em muốn làm quen với bướm bướm. Hình như lũ bướm ấy rất đẹp. Nếu không có sâu, không có bướm thì ai sẽ đến thăm em? Anh sẽ đi xa. Còn bọn thú dữ, em không sợ. Em có móng vuốt của mình”.

Nàng ngáy thơ chìa ra bốn cái gai, rồi nói tiếp:

“Đừng chần chừ nữa. Anh đã quyết ra đi mà. Hãy đi đi anh!”

Vì nàng không muốn hoàng tử bé nhìn thấy nàng khóc. Nàng là một đóa hoa kiêu hãnh...

Chương 10

Hoàng tử bé đã đi qua vùng có các tiểu hành tinh 325, 326, 327, 328, 329 và 330. Em bắt đầu đi thăm các tiểu hành tinh ấy để thêm nhiều hiểu biết.

Ngụ ở tiểu hành tinh thứ nhất là một ông vua. Nhà vua mặc áo đỏ tía đính lông thú, ngự trên một cái ngai vàng thật giản dị nhưng đồng thời cũng thật uy nghi.

“A! Đây là một thần dân!” Nhà vua kêu lên khi thấy ông hoàng nhỏ.

Và ông hoàng bé tự hỏi:

“Làm sao ông ta nhận được ra mình khi mà chưa gặp mình bao giờ nhỉ?”

Em không biết rằng, đối với các bậc đế vương, thế giới thực là đơn giản. Tất cả mọi người đều là thần dân.

“Hãy đến gần cho ta nhìn ngươi được kỹ hơn”. Nhà vua nói với em. Ông ta tự hào vì cuối cùng, ông ta được làm vua trước một người nào đó.

Ông hoàng nhỏ đưa mắt tìm chỗ ngồi, nhưng cả tinh cầu đã bị cái áo choàng lông thú tuyệt đẹp choán hết chỗ. Em đành phải đứng và vì mệt quá, em ngáp một cái.

“Ngáp trước bậc đế vương là vi phạm nghi thức”. Vua phán. “Ta cấm ngươi ngáp”.

“Tôi trót nhỡ. Tôi không giữ được ạ”. Ông hoàng nhỏ ngượng ngập đáp lại. “Tôi có một chuyến đi dài đến đây mà chưa được ngủ...”

“Thế thì”, vua phán: “Ta ra lệnh cho người ngáp. Bao nhiêu năm nay, ta chưa được thấy ai ngáp. Ngáp đối với ta là sự lạ, bây giờ ngáp nữa đi. Đó là lệnh của ta”.

“Cái này khó quá... tôi không ngáp được nữa...” Ông hoàng nhỏ lẩm bẩm, cực kỳ luống cuống.

“Hừm! Hừm!” Vua đáp: “Thế thì ta ra lệnh cho người đôi khi ngáp, đôi khi thì...”

Nhà vua lấp bắp và có vẻ phật ý.

Vì vua chú trọng nhất là uy quyền của mình phải được tuân thủ. Ngài không tha thứ sự trái lệnh. Nhà vua dứt khoát phải chuyên chế. Nhưng, vì ngài rất tốt bụng, nên chỉ ra những cái lệnh hợp lý thôi.

Ví dụ như ngài bảo rằng: "Nếu ta mà ra lệnh cho một tướng quân phải biến thành chim biển, và vị tướng ấy chẳng tuân lệnh ta, thì đấy không phải là lỗi của viên tướng. Đó là lỗi của ta".

“Tôi xin phép ngồi được không ạ?” Ông hoàng nhỏ rụt rè hỏi.

“Ta lệnh cho người ngồi”. Vua đáp lại, và uy nghi kéo một vạt áo choàng lông thú lại.

Nhưng ông hoàng bé nhỏ bần khoăn. Cái hành tinh thật là bé. Đức vua có thể trị vì cái gì ở đây nhỉ.

“Tâu bệ hạ”. Em nói với nhà vua: “Tôi xin phép bệ hạ được hỏi một câu...”

“Ta ra lệnh cho người hỏi”. Vua vội vàng nói.

“Tâu bệ hạ, ngài trị vì cái gì ạ?”

“Trị vì tất cả mọi thứ”. Nhà vua đáp hết sức giản dị.

“Tất cả mọi thứ ư?”

Đức vua khoát tay ngụ ý bao quát cái hành tinh của mình, các hành tinh khác và tất cả các ngôi sao.

“Tất cả những thứ đó sao?” Ông hoàng nhỏ hỏi.

“Tất cả những thứ đó”. Đức vua trả lời.

Bởi sự trị vì đó không chỉ mang tính tuyệt đối mà còn bao trùm vũ trụ.

“Các ngôi sao có tuân lệnh bệ hạ không?”

“Chắc chắn rồi”. Vua trả lời em. “Chúng lập tức tuân lệnh. Trẫm không dung thứ sự trái lời”.

Một quyền lực như thế làm cho ông hoàng nhỏ thích mê. Nếu em mà có quyền lực ấy, em có thể mặc sức mà ngắm, không phải là bốn mươi bốn lần, mà đến bảy mươi hai, thậm chí một trăm, hoặc hai trăm lần cảnh mặt trời lặn trong một ngày, mà chẳng phải xô dịch ghế ngồi. Rồi em cảm thấy hơi buồn vì chợt nghĩ đến cái tinh cầu nhỏ bé mà mình bỏ rơi. Em đánh bạo xin nhà vua một ân huệ:

“Tôi muốn xem cảnh mặt trời lặn... xin bệ hạ vui lòng ra lệnh cho mặt trời lặn...”

“Nếu ta ra lệnh cho một viên tướng bay từ đóa hoa này sang đóa hoa kia như một con bướm, hay viết một vở bi kịch, hoặc biến thành chim biển. Và nếu viên tướng ấy không tuân lệnh, thì lỗi ấy ở hăn hay ở ta?”. Nhà vua hỏi.

“Ở bệ hạ”. Ông hoàng nhỏ cả quyết.

“Đúng. Ta phải yêu cầu người khác nhiệm vụ mà người đó có thể thực hiện”. Đức vua nhắc lại. “Quyền lực được thừa nhận trước hết phải dựa trên lẽ phải. Nếu nhà ngươi ra lệnh cho thần dân

của mình nhảy xuống bể, họ sẽ nổi dậy chống lại. Ta có quyền buộc tuân thủ vì mọi mệnh lệnh của ta đều hợp lý”.

“Thế cảnh mặt trời lặn của tôi thì sao?” Ông hoàng nhỏ nhắc đức vua, vì cậu vốn đã đặt ra câu hỏi thì không bao giờ quên.

“Cảnh mặt trời lặn của người sẽ có. Ta sẽ ra lệnh như thế. Nhưng theo khoa học cai trị của ta, ta sẽ chờ đến lúc có điều kiện phù hợp”.

“Đến bao giờ thì phù hợp?” Ông hoàng nhỏ hỏi.

“Hừm... hừm...” Nhà vua hắng giọng và trước khi nói tiếp, ông ta tra một cuốn niên giám to tướng. “Hừm... hừm... sẽ vào lúc... khoảng... khoảng... chiều nay, khoảng tám giờ kém hai mươi phút! Nhà người sẽ thấy lệnh của ta được tuân thủ”.

Ông hoàng nhỏ ngáp. Em tiếc vì không được thấy cảnh mặt trời lặn. Và rồi em bắt đầu cảm thấy chán:

“Tôi chẳng có gì để làm ở đây nữa”. Em nói với nhà vua. “Tôi sẽ tiếp tục chuyển đi”.

“Người chó đi”. Nhà vua, với sự kiêu hãnh xiết bao vì vừa mới có được một thần dân, kêu lên: “Chó đi, ta phong người làm thượng thư!”

“Thượng thư bộ gì?”

“Bộ... bộ tư pháp!”

“Nhưng có ai để xét xử đâu ạ!”

“Chưa thể biết được!” Vua bảo ông hoàng nhỏ. “Ta chưa tuần du khắp vương quốc lần nào. Ta già quá rồi mà ở đây chẳng có một cỗ xe giá nào. Còn đi bộ thì ta nhọc lắm.”

“Ồ! Nhưng tôi vừa quan sát rồi”. Ông hoàng nhỏ nghiêng đầu ngó nhìn sang phía bên kia của hành tinh. “Bên kia cũng như bên này, chẳng có một ai cả...”

“Thế thì người hãy tự xét bản thân mình”. Đức vua đáp lại. “Đó là điều khó nhất. Xét mình khó hơn xét người khác nhiều. Nếu người xét được mình đúng đắn, thì người là một bậc hiền giả chân chính”.

“Vâng” Ông hoàng nhỏ đáp. “Nhưng tôi có thể tự xét mình ở bất cứ đâu cũng được, không nhất thiết phải ở hành tinh này”.

“Hừm... hừm...” Vua nói “Có lý do để tin rằng trên hành tinh của ta, ở đâu đó có một con chuột già. Đêm ta nghe nó kêu. Nhà ngươi có thể xét xử con chuột ấy. Thỉnh thoảng ngươi khép nó vào tội tử hình. Như thế, cuộc sống của nó sẽ lệ thuộc vào luật pháp của ngươi. Nhưng mỗi lần buộc tội, thì ngươi nên ân xá để dành nó lại. Chúng ta chỉ có mỗi một con ấy thôi”.

Ông hoàng nhỏ đáp: “Tôi không thích tuyên án tử hình ai. Còn bây giờ tôi sẽ lên đường”.

“Đừng!”. Vua nói.

Ông hoàng nhỏ sẵn sàng ra đi nhưng không muốn làm phiền lòng vị vua già:

“Nếu bệ hạ muốn luôn được tuân theo, ngài nên cho tôi một cái lệnh hợp lý. Ví dụ như ra lệnh cho tôi phải ra đi ngay lập tức. Tôi thấy hình như mọi điều kiện đều thuận lợi...”

Nhà vua chẳng biết trả lời sao nên ông hoàng nhỏ hơi do dự một chút, rồi em thở dài và cất bước.

“Ta phong cho ngươi làm đại sứ”. Nhà vua vội vàng kêu lên.

Ông ta toát ra một uy quyền lẫm liệt.

“Những người lớn thật là kỳ quặc”. Ông hoàng nhỏ thăm nhủ rồi tiếp tục cuộc hành trình.

Chương 11

Ngụ ở tiểu hành tinh thứ hai là một gã khoác lác.

“A! a! Kìa một kẻ ngưỡng mộ đến thăm ta! Gã khoác lác kêu lên khi nhìn thấy ông hoàng nhỏ từ xa. Bởi vì, đối với kẻ khoác lác, mọi người khác đều là kẻ ngưỡng mộ mình.

“Xin chào”. Ông hoàng nhỏ nói. “Anh có cái mũ ngộ quá”.

“Đó là cái mũ chào hỏi đấy”, gã khoác lác trả lời. “Để chào đáp lễ khi người ta hoan hô tôi. Không may là chẳng thấy ai qua đây bao giờ cả”.

“Thế ư?” Ông hoàng nhỏ nói, mà không hiểu gã đang nói gì.

“Hãy vỗ tay đi, vỗ tay này vào tay kia”. Gã khoác lác liền hướng dẫn cậu.

Ông hoàng nhỏ vỗ tay. Gã khoác lác liền ngả mũ chào một cách cực kỳ khiêm tốn.

“Có vẻ thú vị hơn lúc thăm ông vua”. Ông hoàng nhỏ nghĩ thầm. Và em tiếp tục vỗ hai tay vào nhau. Gã khoác lác lại ngả mũ chào.

Sau năm phút như vậy, ông hoàng nhỏ bắt đầu chán vì sự đơn điệu của trò chơi:

“Thế, làm sao để bỏ được chiếc mũ xuống?” Em hỏi.

Nhưng gã khoác lác không nghe thấy. Những kẻ khoác lác chẳng nghe thấy gì ngoài những câu ca ngợi.

“Chú em thực sự khâm phục ta nhiều chứ? Gã hỏi ông hoàng nhỏ.

“Khâm phục nghĩa là thế nào?”

“Khâm phục nghĩa là thừa nhận ta là người đẹp trai nhất, ăn mặc sang trọng nhất, giàu có và thông minh nhất trên hành tinh”.

“Nhưng anh là người duy nhất trên hành tinh này?”

“Hãy chiều ta một chút. Dẫu sao thì cứ khâm phục ta đi!”

“Tôi khâm phục anh”. Ông hoàng nhỏ nói, hơi nhún vai, “nhưng sao điều đó lại làm anh thích thú đến thế?”

Và ông hoàng nhỏ ra đi.

“Những người lớn chắc chắn là rất kỳ quặc”. Em thầm nghĩ rồi tiếp tục cuộc hành trình.

Chương 12

Ngụ ở tiểu hành tinh tiếp theo có một tay bọm nhậu. Cuộc viếng thăm lần này rất ngắn nhưng đọng lại trong ông hoàng nhỏ một nỗi buồn sâu sắc:

“Anh làm gì đấy?” Ông hoàng nhỏ nói với tay bợm nhậu đang ngồi lặng lẽ trước một bộ sưu tập vỏ chai rỗng và những cái chai còn đầy.

“Ta đang uống rượu” Gã trả lời, vẻ thiếu não.

“Tại sao anh uống rượu?” Ông hoàng nhỏ hỏi.

“Để ta có thể quên”. Bợm nhậu trả lời.

“Để quên cái gì?” Ông hoàng nhỏ hỏi và bắt đầu cảm thấy ái ngại cho hắn.

“Để quên nỗi xấu hổ của ta”. Bợm nhậu cúi đầu thú nhận.

“Xấu hổ vì cái gì?”. Ông hoàng nhỏ hỏi tiếp vì muốn giúp đỡ hắn.

“Xấu hổ vì uống rượu!” Bợm nhậu ngừng nói rồi đắm chìm vào sự lặng im không thể lay chuyển.

Ông hoàng nhỏ sững sốt rồi cất bước ra đi. “Những người lớn chắc chắn là vô cùng kỳ quặc”. Em thầm nghĩ rồi tiếp tục cuộc hành trình.

Chương 13

Ngụ ở tiểu hành tinh thứ tư là một nhà doanh nghiệp. Ông này bận rộn đến nỗi không ngừng được đầu lên khi ông hoàng nhỏ tới.

“Xin chào ông”. Em nói với hắn. “Điều thuốc lá của ông tắt rồi kìa”.

“Ba với hai là năm. Năm với bảy là mười hai. Mười hai với ba là mười lăm...” “Chào cậu”. “...Mười lăm với bảy là hăm hai. Hăm hai với sáu là hăm tám...” “Tôi chẳng có thời giờ mà chằm lại”. “... Hăm sáu với năm là ba mươi mốt”. “Rồi! năm trăm lẻ một triệu, sáu trăm hai mươi hai nghìn bảy trăm ba mươi mốt”.

“Năm trăm triệu cái gì vậy?” Hoàng tử nhỏ hỏi.

“Hử? Thế cậu vẫn còn ở đây ư?” “Năm trăm linh một triệu... ta không dừng công việc được. Ta còn nhiều

việc lắm. Ta lo những việc quan trọng. Ta không thích những trò nhảm nhí! Hai với năm là bảy...”

“Năm trăm linh một triệu cái gì vậy?” Ông hoàng nhỏ nhắc lại. Cả đời mình, em không bao giờ bỏ qua một câu hỏi, một khi đã nêu ra.

Nhà doanh nghiệp ngẩng đầu lên:

“Trong suốt năm mươi tư năm ta ở trên cái hành tinh này, ta chỉ bị quấy rầy có ba lần. Lần đầu cách đây hai mươi hai năm do một con bọ hung chỉ có trời biết là từ đâu rơi xuống. Nó gây nên một chấn động khủng khiếp cả hành tinh và làm cho ta mắc bốn lỗi trong bài tính cộng. Lần thứ hai, là cách đây mười một năm, do một cơn đau khớp. Ta đã không tập thể dục đầy đủ. Ta không có thì giờ

luyện cơ bắp. Lần thứ ba... là lần này! Khi ta đang tính tới năm trăm linh một triệu...”

“Triệu cái gì ạ?”

Nhà doanh nghiệp đột nhiên nhận ra không hy vọng được yên thân nếu không trả lời câu hỏi:

“Triệu những vật li ti, đôi khi người ta nhìn thấy trên trời ấy”. Ông ta trả lời.

“Những con ruồi ư?”.

“Ồ, không. Những thứ lấp lánh ấy”.

“Những con ong?”

“Không, không... Những thứ li ti vàng óng vẫn làm cho những kẻ lười nhác mơ mộng ấy. Ta thì không có thời gian để mơ màng về chúng”.

“À! Ông nói đến những ngôi sao ư?”.

“Đúng rồi đấy. Những ngôi sao”.

“Thế ông làm gì với năm trăm triệu ngôi sao?”

“Năm trăm linh một triệu sáu trăm hai mươi hai nghìn bảy trăm ba mươi mốt. Ta là một người nghiêm túc, ta rất chuẩn xác”.

“Thế ông làm gì với những ngôi sao ấy?”

“Ta làm gì à?”

“Vâng”.

“Chẳng làm gì cả, ta sở hữu chúng”.

“Ông sở hữu những ngôi sao ư?”

“Phải”.

“Nhưng tôi biết một ông vua cũng...”

“Những ông vua không sở hữu, họ chỉ ‘trị vì’ thôi. Việc đó rất khác nhau”.

“Thế việc sở hữu những ngôi sao giúp gì cho ông?”

“Nó giúp ta giàu”.

“Giàu giúp ông được gì?”

“Giúp ta có thể mua những ngôi sao khác, nếu có người tìm thấy nữa”.

Ông hoàng nhỏ nghĩ thầm: “Cái ông này lý sự hơi giống tay bộm nhậu kia...”

Tuy thế, em vẫn hỏi thêm:

“Làm thế nào để người ta sở hữu được những ngôi sao?”

“Thế thì chúng của ai nào?” Nhà doanh nghiệp cúi tiết vắn lại.

“Tôi không biết, không của ai cả”.

“Thế thì chúng là của ta, bởi ta là người nghĩ tới chúng đầu tiên”.

“Chỉ thế là đủ ư?”

“Chắc chắn rồi. Khi cậu tìm thấy một viên kim cương mà không là của ai cả, thì nó là của cậu. Khi cậu tìm thấy một hòn đảo mà nó không phải là của ai cả, thì hòn đảo ấy là của cậu. Khi cậu là người đầu tiên có một sáng kiến, cậu đăng ký bản quyền cho sáng kiến đó, nó là của cậu. Và ta có được những ngôi sao kia, vì chưa hề có ai trước ta nghĩ đến việc sở hữu chúng”.

“Vâng. Điều này thì đúng”. Ông hoàng nhỏ nói.
“Nhưng rồi ông dùng chúng để làm gì?”

“Ta quản lý chúng. Ta đếm đi đếm lại chúng”. Nhà doanh nghiệp nói. “Khó đấy. Nhưng ta là một người nghiêm túc”.

Ông hoàng nhỏ vẫn chưa bằng lòng, cậu nói:

“Nếu tôi sở hữu một chiếc khăn quàng, tôi quàng nó vào cổ và mang nó đi. Nếu tôi sở hữu một bông

hoa, tôi có thể hái bông hoa đó và mang nó đi. Còn ông thì không thể hái các ngôi sao từ bầu trời...”

“Không, nhưng ta có thể bỏ chúng vào ngân hàng”

“Thể nghĩa là thể nào?”

“Nghĩa là ta viết trên một tờ giấy con số ngôi sao của ta. Sau đó ta khoá chặt mẫu giấy ấy trong một cái tủ”.

“Chỉ thế thôi ư?”

“Như thế là đủ”. Nhà doanh nghiệp trả lời.

“Thật là buồn cười”. Ông hoàng nhỏ nghĩ thầm. “Có vẻ nên thơ đấy. Nhưng mà chẳng nghiêm túc gì cả”.

Đối với một việc nghiêm túc, ông hoàng nhỏ nghĩ, nó rất khác với những chuyện như thế của người lớn. Em nói:

“Bản thân tôi có một bông hoa mà hôm nào tôi cũng tưới. Tôi có ba quả núi lửa mà tuần nào tôi cũng nạo vét, trong đó có cả một quả núi lửa đã tắt, nhưng biết đâu đấy. Đó là lợi ích tôi có thể làm cho những quả núi lửa và cho bông hoa của tôi,

nên tôi có chúng. Nhưng ông chẳng giúp ích gì cho những ngôi sao cả...”

Nhà doanh nghiệp há miệng nhưng chẳng biết trả lời ra sao. Và ông hoàng nhỏ lại ra đi. “Những người lớn nhất định là những người hoàn toàn kỳ quái”. Em nghĩ thầm một cách đơn giản như vậy rồi lại tiếp tục cuộc hành trình.

Chương 14

Hành tinh thứ năm rất lạ. Nó là cái bé nhất trong số các hành tinh. Ở đây chỉ đủ chỗ cho một cột đèn đường và một người thắp đèn. Ông hoàng nhỏ nghĩ mãi nhưng không thể nào hiểu được tại sao, đâu đó trong bầu trời, trên một hành tinh không nhà cửa, không dân cư, lại cần có một cột đèn đường và một người thắp đèn để làm gì. Tuy vậy em tự nhủ:

“Rất có thể trường hợp người này là ngớ ngẩn. Tuy thế ông ta còn ít ngớ ngẩn hơn so với ông vua, kẻ khoác lác, nhà doanh nghiệp, hay tay bợm nhậu. Chí ít thì công việc ông ta còn có ý nghĩa nào đó. Khi ông ta thắp cây đèn lên, có vẻ như ông ta thêm

một lần đem ngôi sao hay một bông hoa đến với cuộc đời. Khi tắt đèn đi, ông ta gửi bông hoa hay ngôi sao ấy vào giấc ngủ. Đó là một nghề đẹp đẽ, vì nó đẹp đẽ nên nó thực sự có ích.

Khi vừa đến tinh cầu, em kính trọng chào người thắp đèn:

“Chúc buổi sáng tốt lành. Tại sao ông lại tắt đèn đi?”

“Đó là điều lệnh”. Người thắp đèn trả lời. “Chúc buổi sáng tốt lành”.

“Điều lệnh gì vậy?”

“Điều lệnh là tôi tắt đèn đi. Chúc buổi tối tốt lành”.

Và ông ta lại thắp đèn lên.

“Nhưng tại sao ông lại vừa thắp đèn lên?”

“Điều lệnh mà”. Người thắp đèn trả lời.

“Tôi không hiểu”. Ông hoàng nhỏ nói.

“Chẳng có gì mà hiểu cả”. Người thắp đèn nói.

“Điều lệnh là điều lệnh. Chúc buổi sáng tốt lành”.

Rồi ông ta tắt cây đèn, và ông ta thấm mồ hôi trên trán bằng một chiếc mùi soa ca rô đỏ.

“Tôi phải làm cái nghề kinh khủng. Xưa kia thì nó còn có lý. Sáng tôi tắt, tối tôi thắp đèn lên. Tôi có thời gian hầu hết trong ngày để nghỉ ngơi và hầu hết ban đêm để ngủ”.

“Nhưng sau đó điều lệnh thay đổi hay sao?”

“Điều lệnh không thay đổi”. Người thắp đèn nói.
“Bi kịch là ở chỗ đó! Cứ mỗi năm hành tinh này lại quay nhanh hơn, thế mà điều lệnh lại chẳng thay đổi!

“Thế thì sao?” Ông hoàng nhỏ hỏi.

“Vì hiện nay nó quay mỗi phút một vòng, và tôi không còn lấy một giây để nghỉ ngơi nữa. Cứ mỗi phút tôi phải thắp lên và tắt đèn đi một lần”.

“Thật là buồn cười! Một ngày ở đây chỉ có một phút thôi!”.

“Chẳng có gì buồn cười cả”. Người thắp đèn bảo.
“Ta chuyện trò với nhau thế mà đã qua một tháng rồi đấy”.

“Một tháng kia ư?”

“Phải, một tháng đấy. Ba mươi phút. Ba mươi ngày. Chúc một buổi tối tốt lành”.

Rồi ông lại thắp ngọn đèn lên.

Ông hoàng nhỏ quan sát và cảm thấy yêu mến người thắp đèn vì sự trung thành như vậy đối với điều lệnh. Cậu nhớ về những cảnh mặt trời lặn mà xưa kia chính cậu phải kiếm tìm để ngắm, bằng cách xê dịch ghế ngồi. Em muốn giúp đỡ người bạn này:

“Này ông... tôi có thể nói với ông cách để nghỉ ngơi khi nào ông muốn...”

“Ta luôn luôn muốn nghỉ ngơi”. Người thắp đèn nói.

Bởi vì con người ta có thể cùng một lúc vừa trung thành lại vừa lừa dối.

Ông hoàng nhỏ giải thích tiếp:

“Cái hành tinh của ông nhỏ đến nỗi chỉ sải ba bước chân là đi hết một vòng. Để lúc nào cũng trong ban ngày, ông chỉ cần bước đi chậm chậm. Khi nào muốn nghỉ, ông cứ bước đi... thế là ông muốn ngày dài bao nhiêu tùy thích.

“Điều đó chẳng lợi ích lắm cho ta”. Người thấp đèn nói. “Điều mà ta thích nhất trên đời là ngủ”.

“Thế thì thật là không may cho ông”. Ông hoàng nhỏ nói.

“Ta thật không may”. Người thấp đèn nói. “Chúc buổi sáng tốt lành”. Rồi ông ta tắt đèn.

Ông hoàng nhỏ nghĩ thầm khi tiếp tục cuộc hành trình. “Người này, có thể ông ta sẽ bị tất cả những người như: ông vua, kẻ khoác lác, tay bọm nhậu, nhà doanh nghiệp kia khinh thường. Tuy nhiên mình thấy chỉ có mỗi ông ta là không lộ bịch so với tất cả bọn họ. Có lẽ bởi vì ông ta còn nghĩ cho một điều gì khác ngoài bản thân mình”.

Em thở dài buồn tiếc và thầm nghĩ:

“Ông ta là người duy nhất trong số họ mà mình đáng kết bạn. Nhưng tinh cầu của ông ấy bé quá. Không có đủ chỗ cho hai người...”

Còn một điều mà ông hoàng nhỏ không dám thú nhận, ấy là em luyến tiếc khi rời khỏi cái hành tinh này bởi vì nó được ban ân huệ khi có tới 1440 lần mặt trời lặn trong ngày.

Chương 15

Tinh cầu thứ sáu lớn gấp mười lần tinh cầu trước. Ngụ ở trên đó là một Quý ông già lão đang viết những cuốn sách dày cộp.

“Ồ, xem kìa! Đây là một nhà thám hiểm!” Ông ta kêu lên khi nhìn thấy hoàng tử nhỏ tới.

Ông hoàng nhỏ đến cạnh bàn và ngồi thở một lúc. Em đã vượt qua một quãng đường khá xa.

“Cậu từ đâu đến?” Ông già hỏi.

“Cuốn sách to kia là sách gì thế?” Ông hoàng nhỏ hỏi. “Ông đang làm gì vậy?”

“Ta là nhà địa lý”. Ông già bảo cậu.

“Nhà địa lý là gì ạ?” Hoàng tử nhỏ hỏi.

“Nhà địa lý là một học giả, người biết rõ vị trí của tất cả các đại dương, dòng sông, thành phố, núi non và sa mạc”.

“Thế thì hay quá”. Ông hoàng nhỏ nói. “Cuối cùng thì mình cũng gặp được một người có cái nghề ra hồn”.

Rồi em đưa mắt nhìn ra xung quanh cái hành tinh của nhà địa lý. Em chưa hề thấy một hành tinh nào rực rỡ uy nghi như vậy.

“Tinh cầu của ông đẹp quá. Nó có đại dương nào không ạ?”

“Ta không biết”. Nhà địa lý nói.

“Ơ!” Ông hoàng nhỏ thấy thất vọng. “Nó có núi non gì không?”

“Ta không biết”. Nhà địa lý nói.

“Còn các thành phố, sông ngòi, và sa mạc?”

“Ta cũng không biết nốt”. Nhà địa lý nói.

“Nhưng ông là nhà địa lý cơ mà!”

“Đúng vậy”. Nhà địa lý nói. “Nhưng ta có là nhà thám hiểm đâu. Ta chẳng có nhà thám hiểm nào trên hành tinh này. Nhà địa lý không phải là người đi tới các thành phố, sông biển, núi non, đại dương và sa mạc. Nhà địa lý rất quan trọng, không thể đi lung tung. Ông ta không rời bàn giấy của mình. Nhưng ông ta tiếp đón các nhà thám hiểm, phỏng vấn họ, và ông ta ghi chép lại những hồi ức của họ về các chuyến đi. Và nếu hồi ức của ai trong số các nhà thám hiểm ấy mà đáng chú ý thì nhà địa lý sẽ cho điều tra về tư cách của nhà thám hiểm ấy”.

“Tại sao vậy?”

“Bởi vì nhà thám hiểm ấy mà nói dối sẽ gây nên những sai lầm tai hại trong các sách địa lý. Và cũng

điều tra như vậy đối với cả nhà thám hiểm nào hay say rượu nữa”.

“Tại sao vậy?” Ông hoàng nhỏ hỏi.

“Vì các bọm nhậ thấy một thành hai. Thế là nhà địa lý sẽ ghi có hai dãy núi ở một nơi chỉ có một dãy”.

“Tôi có biết một người nếu mà làm nhà thám hiểm thì sẽ tậ hại đấy”. Ông hoàng nhỏ nói.

“Có thể như thế. Vậy nên khi tư cách của nhà thám hiểm được chứng minh là tốt rồi, thì người ta mới điều tra về phát hiện của anh ta”.

“Ai đó sẽ đi kiểm tra hay sao?”

“Không, như thế thì phức tạp quá. Nhưng người ta đòi hỏi nhà thám hiểm cung cấp bằng chứng. Ví dụ như nếu phát hiện đó là một quả núi lớn, người ta yêu cầu phải có một tảng đá lớn được mang về từ đó.

Nhà địa lý bỗng trở nên xúc động:

“Nhưng mà cậu, cậu đến từ nơi xa xôi. Cậu là một nhà thám hiểm! Cậu hãy tả cho ta cái hành tinh của cậu đi!”

Rồi sau khi đã mở cuốn sổ to, nhà địa lý liền gọt bút chì. Thoạt tiên người ta ghi bằng bút chì các chuyện kể của nhà thám hiểm. Đợi cho nhà thám hiểm cung cấp bằng chứng rồi, người ta mới ghi lại bằng bút mực.

“Thế nào?” Nhà địa lý hỏi.

“Ồ! Chỗ tôi ấy ư”, ông hoàng nói, “chẳng có gì thú vị lắm đâu, nó bé tí tẹo mà. Tôi có ba quả núi lửa. Hai quả còn hoạt động, một đã quả tắt. Nhưng ai mà biết được”.

“Ai mà biết được”. Nhà địa lý liền nhắc lại.

“Tôi cũng có một bông hoa”.

“Chúng tôi không ghi chép về hoa”. Nhà địa lý nói.

“Sao lại thế? Đó là thứ đẹp nhất trên hành tinh của tôi đấy!”

“Chúng tôi không ghi chép chúng bởi hoa là thứ phù du”.

“Phù du nghĩa là gì?”

Nhà địa lý trả lời: “Sách địa lý là những cuốn sách nghiêm túc nhất. Chúng chẳng bao giờ lạc hậu cả. Chẳng mấy khi một quả núi lại thay đổi vị trí. Cũng

chẳng mấy khi một đại dương lại cạn hết nước. Chúng ta viết về những điều vĩnh cửu”.

“Song, những núi lửa đã tắt có thể thức dậy”. Ông hoàng nhỏ ngắt lời. “Phù du nghĩa là gì?”

“Núi lửa tắt hay hoạt động với bọn ta cũng thế thôi”. Nhà địa lý nói. “Cái ta nói tới là quả núi. Nó không thay đổi”.

“Nhưng phù du nghĩa là gì”? Ông hoàng nhỏ nhắc lại. Trong cuộc đời mình cậu chưa bao giờ chịu từ bỏ một câu hỏi, khi đã nêu ra.

“Nó có nghĩa là: ‘Đứng trước nguy cơ bị biến mất nhanh chóng’”.

“Đóa hoa của tôi đang đứng trước nguy cơ bị biến mất nhanh chóng ư?”

“Chắc là như vậy”.

“Đóa hoa của mình là thứ phù du”. Ông hoàng nhỏ tự nhủ. “Mà nàng chỉ có bốn cái gai để chống chọi với đời! Thế mà ta để nàng đơn độc ở quê nhà!”

Đó là cảm giác hối hận đầu tiên của em. Nhưng em lấy lại can đảm:

“Bây giờ ông khuyên tôi nên đi thăm nơi nào?” Em hỏi.

“Hành tinh Trái Đất”. Nhà địa lý trả lời. “Hành tinh ấy nổi tiếng lắm...”

Thế là ông hoàng nhỏ ra đi, tiếp tục nghĩ ngợi về đóa hoa của mình.

Chương 16

Và như vậy, hành tinh thứ bảy là Trái Đất.

Trái Đất không phải là một hành tinh tầm thường! Người ta đã tính có tới 111 ông vua (trong đó, hiển nhiên gồm cả các ông vua người da đen), 7.000 nhà địa lý, 900.000 nhà doanh nghiệp, 7.500.000 bọm nhậu, 311.000.000 kẻ khoác lác, nghĩa là vào khoảng hai tỉ người lớn.

Để các bạn có chút ý niệm về kích thước Trái Đất, tôi phải nói với các bạn rằng trước khi phát minh ra điện, trên cả sáu châu lục, người ta phải dùng cả một đạo quân gồm 462.511 người đốt đèn để coi sóc những ngọn đèn đường.

Nhìn từ khoảng cách xa một chút, cảnh đốt đèn đó thật tuyệt diệu. Chuyển động của đạo quân này tuần tự như một vở kịch ba lê trong nhà hát.

Trước tiên là phiên những người đốt đèn ở New Zealand và Úc. Sau khi đốt đèn xong, họ đi ngủ. Bấy giờ đến lượt những người đốt đèn Trung Quốc và Siberia xuất hiện với bước đi uyển chuyển, rồi họ cũng biến mất vào cánh gà. Lại đến lượt những người đốt đèn ở Nga và Ấn Độ. Rồi đến châu Phi và châu Âu. Rồi đến những người Nam Mỹ. Rồi đến những người Bắc Mỹ. Chẳng bao giờ họ vào ra sân khấu nhầm lẫn cả. Thật là một cảnh tượng hoành tráng.

Chỉ có người đốt đèn của cây đèn độc nhất ở Bắc Cực và đồng nghiệp của ông ta chăm lo cây đèn độc nhất ở Nam Cực là không phải cực nhọc vất vả. Hai ông ấy chỉ làm việc có hai lần một năm.

Chương 17

Khi người ta muốn tỏ vẻ hóm hỉnh, đôi khi người ta có bốc khoác chút ít. Tôi không hoàn toàn trung thực khi kể cho các bạn về những người đốt đèn ở Trái Đất. Có thể tôi đã truyền đạt một ý niệm sai lầm về hành tinh của chúng ta đối với những ai chưa biết nó. Con người chiếm rất ít chỗ trên mặt đất. Nếu hai tỷ con người đang sống trên mặt đất này mà đứng tập trung sát vào nhau, như trong

một cuộc mít tinh, thì họ sẽ đứng gọn trong một quảng trường rộng hai mươi dặm, dài hai mươi dặm. Tức là có thể dồn hết nhân loại lên một hòn đảo nhỏ ở Thái Bình Dương.

Những người lớn ấy, chắc chắn rồi, sẽ chẳng tin bạn đâu. Họ nghĩ là họ chiếm nhiều chỗ lắm. Họ thấy họ quan trọng như những cây bao báp. Thế nên các bạn phải khuyên họ tự làm các con tính đi. Họ tôn thờ những con số và việc ấy làm cho họ thích thú. Nhưng đừng có phí nhiều thì giờ của bạn vào những việc ngoài lề đó. Chẳng ích gì đâu. Bạn biết là có thể tin vào tôi mà.

Khi đáp xuống Trái Đất, ông hoàng nhỏ rất kinh ngạc vì chẳng trông thấy một người nào. Em đã bắt đầu sợ mình đến nhầm hành tinh, thì một cái bóng màu vàng, như màu của ánh trăng, loáng động trong cát.

“Chúc buổi tối tốt lành”. Ông hoàng nhỏ nói bằng quơ.

“Chúc buổi tối tốt lành”. Con rắn nói.

“Tôi vừa mới đến, đây là hành tinh nào vậy?” Ông hoàng nhỏ hỏi.

“Đây là hành tinh Trái Đất, là Châu Phi”. Con rắn trả lời.

“Ô! Thế trên Trái Đất không có người nào ư?”.

“Đây là sa mạc. Chẳng có ai trên sa mạc đâu. Trái Đất thì rộng lắm”. Rắn nói.

Ông hoàng nhỏ ngồi trên một tảng đá và ngược mắt lên trời:

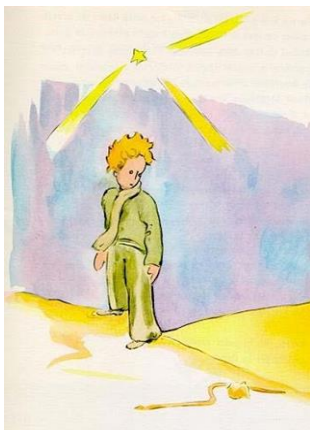
“Tôi tự hỏi, có phải những ngôi sao được thắp sáng trên trời là để một ngày nào đó, mỗi người chúng ta lại có thể tìm thấy lại ngôi sao của mình chẳng? Hãy nhìn tinh cầu của tôi. Nó ở ngay bên trên chúng ta... Nhưng sao mà xa thế!”

“Nó đẹp đấy”. Rắn nói. “Cậu tới đây làm gì?”

“Tôi có chuyện rắc rối với một bông hoa”. Ông hoàng nhỏ nói.

“À”. Rắn thốt lên.

Và cả hai lặng thinh.

“Loài người ở đâu?” Sau cùng ông hoàng nhỏ tiếp tục. “Sa mạc cỏ vể cô quạnh nhỉ...”

“Ngay giữa loài người, cũng cô quạnh thế”. Rắn nói.

Ông hoàng nhỏ nhìn chăm chú vào con rắn hồi lâu:

“Cậu là một sinh vật buồn cười thật” Em nói, “mảnh khảnh như một ngón tay...”

“Nhưng tớ mạnh hơn ngón tay của một ông vua”. Rắn nói.

Ông hoàng nhỏ mỉm cười:

“Cậu không mạnh lắm đâu... cậu chẳng có chân. Cậu thậm chí chẳng di chuyển được...”

“Tớ có thể đem cậu đi xa hơn cả một chiếc tàu”.
Rắn nói.

Con rắn cuốn quanh cổ chân ông hoàng nhỏ, giống như một chiếc vòng vàng.

“Kẻ nào bị ta chạm tới, ta sẽ trả hấn về với đất là nơi hấn sinh ra”. Rắn nói tiếp. “Nhưng cậu thì trong sạch và trung thực. Cậu từ một ngôi sao tới...”

Ông hoàng nhỏ không nói gì.

“Cậu gọi nên trong tớ lòng trắc ẩn, cậu thật yếu đuối trên cái hành tinh bằng đá hoa cương này. Tớ có thể giúp cậu, nếu một ngày nào đó, cậu nhớ tình cầu của cậu, tớ có thể...” Rắn nói.

“Ồ! Tớ hiểu ra rồi”. Ông hoàng nhỏ nói. Nhưng tại sao cậu lúc nào cũng nói bí hiểm thế?”

“Vì tớ nắm được mọi điều bí hiểm”. Rắn trả lời.

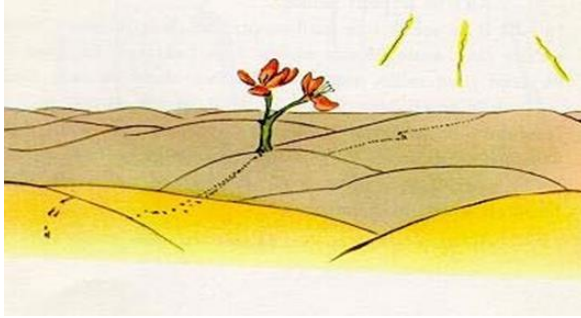
Và cả hai lặng thinh.

Chương 18

Ông hoàng nhỏ đi qua sa mạc và chỉ gặp có một bông hoa. Một bông hoa chỉ có ba cánh, một bông hoa chẳng đáng kể gì.

“Chúc buổi sáng tốt lành”. Ông hoàng nhỏ nói.

“Chúc buổi sáng tốt lành”. Bông hoa nói.

“Loài người ở đâu?”. Ông hoàng nhỏ lễ phép hỏi.

“Người ư?” Bông hoa nhắc lại. “Hình như có sáu, bảy mống của loài ấy còn tồn tại đấy. Tôi từng thấy chúng vài năm trước. Nhưng chẳng ai biết tìm chúng ở đâu. Chúng chẳng có rễ, gió cuốn chúng đi. Điều đó phiền cho chúng lắm”.

“Tạm biệt”. Ông hoàng nhỏ nói.

“Tạm biệt”. Bông hoa trả lời.

Chương 19

Ông hoàng nhỏ trèo lên một quả núi cao. Trước đây, núi non duy nhất mà cậu biết chỉ là ba quả núi lửa cao ngang đầu gối của cậu. Cậu dùng quả núi lửa đã tắt để làm ghế ngồi. "Từ trên một quả núi cao như thế này", cậu nghĩ thầm, "mình sẽ đưa mắt là thấy ngay toàn bộ hành tinh và tất cả mọi người..." Nhưng cậu chẳng thấy gì ngoài những tảng đá sắc nhọn như kim.

"Chúc buổi sáng tốt lành". Cậu nói bằng quơ.

"Chúc buổi sáng tốt lành! ...tốt lành! ... tốt lành!"
Tiếng vọng đáp lại.

"Các anh là ai?" Ông hoàng nhỏ hỏi.

"Các anh là ai! ...là ai ...là ai?" Tiếng vọng đáp lại.

"Hãy làm bạn với tôi, tôi cô đơn lắm" Cậu nói.

"Tôi cô đơn lắm! ... cô đơn lắm ...cô đơn lắm!" tiếng vọng đáp lại.

"Cái hành tinh này buồn cười thật!". Cậu nghĩ thầm. "Nó hoàn toàn khô khốc, sắc nhọn, thô ráp và đầy chướng ngại. Còn con người thì thiếu trí tưởng tượng. Họ chỉ lặp lại những gì ai đó đã nói cho họ... Trên hành tinh của mình, mình có một bông hoa; mà nàng bao giờ cũng nói trước..."

Chương 20

Nhưng sau khi đi rất lâu qua cát, đá và tuyết, cuối cùng ông hoàng nhỏ cũng tìm thấy một con đường, và mọi con đường đều đưa đến chỗ có người ở.

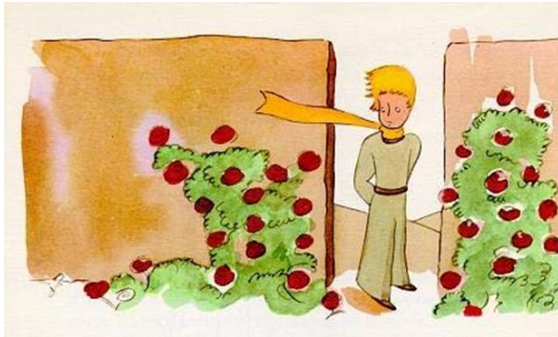
“Chúc buổi sáng tốt lành”. Cậu nói khi đang đứng trước một khu vườn đầy hoa hồng đang nở.

“Chúc buổi sáng tốt lành”. Những bông hoa hồng trả lời.

Ông hoàng nhỏ nhìn ngắm hoa hồng. Tất cả đều giống bông hoa của cậu.

“Các nàng là ai?” Cậu hỏi họ, sững sờ kinh ngạc.

“Chúng em là những đóa hồng”. Họ trả lời.

“A!” Ông hoàng nhỏ kêu lên và em cảm thấy rất đau khổ. Đóa hoa của cậu đã kể với cậu rằng nàng là duy nhất của loài nàng trong toàn vũ trụ. Và ở

đây có đến năm nghìn đóa hoa như nhau, mà chỉ là trong mỗi một khu vườn.

"Nàng sẽ ngượng lắm đây". Cậu nghĩ thầm. "Nếu thấy cảnh này... Nàng sẽ ho rũ rượi và có thể giả chết để đỡ bị cười. Còn ta, ta sẽ phải làm ra vẻ an ủi vỗ về nàng, nếu không nhún nhường nịnh nàng, nàng dám chết thật mất..."

Rồi cậu tiếp tục suy tư: "Ta tưởng ta đã giàu lắm vì có một đóa hoa duy nhất vũ trụ. Cái mà ta có chẳng qua chỉ là một bông hồng bình thường. Chỉ với một bông hồng bình thường và ba quả núi lửa cao ngang đầu gối, trong đó một quả có lẽ đã tắt mãi mãi... Những thứ đó chẳng thể làm cho ta thành một ông hoàng vĩ đại..."

Rồi cậu nằm dài xuống cỏ và khóc.

Chương 21

Chính vào lúc đó con cáo xuất hiện.

“Chúc buổi sáng tốt lành”. Con cáo nói.

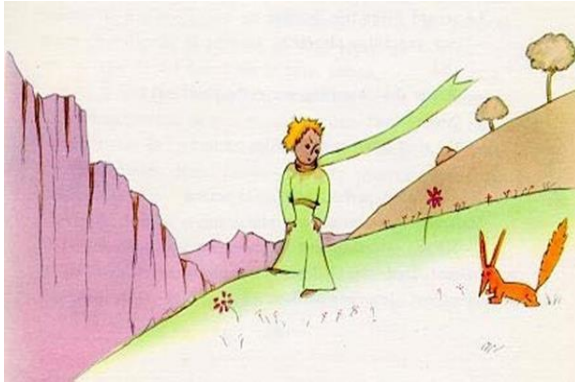
“Chúc buổi sáng tốt lành”. Ông hoàng nhỏ đáp lại lịch sự, cậu ngoái nhìn nhưng chẳng thấy ai.

“Tớ đây này”. Giọng nói cất lên, “ở dưới cây táo”.

“Cậu là ai thế?” Ông hoàng nhỏ hỏi và nói thêm: “Cậu thật là xinh đẹp”.

“Tớ là một con cáo”. Cáo nói.

“Đến chơi với tớ đi”. Ông hoàng nhỏ rủ cáo. “Tớ buồn quá”.

“Tớ không chơi với cậu được”. Cáo nói: “Tớ chưa quen cậu”.

“À! Xin lỗi”. Ông hoàng nhỏ nói.

Nhưng suy nghĩ giây lát, cậu hỏi thêm:

“Quen nghĩa là gì?”

“Cậu không phải người ở đây. Cậu đang tìm kiếm cái gì?”

“Tớ đi tìm loài người”. Ông hoàng nhỏ nói. “Quen nghĩa là gì?”

“Loài người”, cáo nói “Họ có súng và họ đi săn. Điều đó phiền toái lắm. Họ cũng nuôi gà nữa. Đó là điều duy nhất hấp dẫn ở họ. Cậu đi kiếm gà phải không?”

“Không!” Ông hoàng nhỏ nói: “Tớ tìm kiếm bạn bè. Quen nghĩa là gì?”

“Đó là một việc rất hay bị quên lãng”. Cáo nói. “Nó có nghĩa là ‘tạo nên những mối liên hệ’...”

“Tạo nên những mối liên hệ ư?”

“Đúng như vậy”. Cáo nói: “Đối với tớ, hiện giờ cậu chẳng có ý nghĩa gì, chỉ là một cậu bé hoàn toàn giống trăm nghìn cậu bé khác, và tớ chẳng cần gì ở cậu. Về phía cậu, cậu cũng chẳng cần gì ở tớ. Tớ đối đối với cậu, cũng chỉ là một con cáo giống như trăm nghìn con cáo khác. Nhưng, nếu cậu thân quen với tớ, chúng mình sẽ cần thiết cho nhau. Đối với tớ, cậu sẽ là duy nhất trên đời. Đối với cậu, tớ cũng sẽ là duy nhất trên đời...”

“Tớ bắt đầu hiểu”. Ông hoàng nhỏ nói. “Có một bông hoa... tớ nghĩ là nàng thân quen với tớ rồi...”

“Có thể lắm”. Cáo nói. “Ở Trái Đất có thể gặp mọi điều”.

“Ồ! không phải trên trái Trái Đất này đâu!”. Ông hoàng nhỏ nói.

Cáo ta có vẻ ngạc nhiên và chú ý:

“Trên một hành tinh khác ư?”

“Phải”.

“Trên hành tinh ấy, có thợ săn không?”

“Không”.

“Ôi, thế thì tuyệt quá! Thế có gà không?”

“Không”.

“Xì, chả có gì là hoàn hảo cả!” Con cáo thở dài.

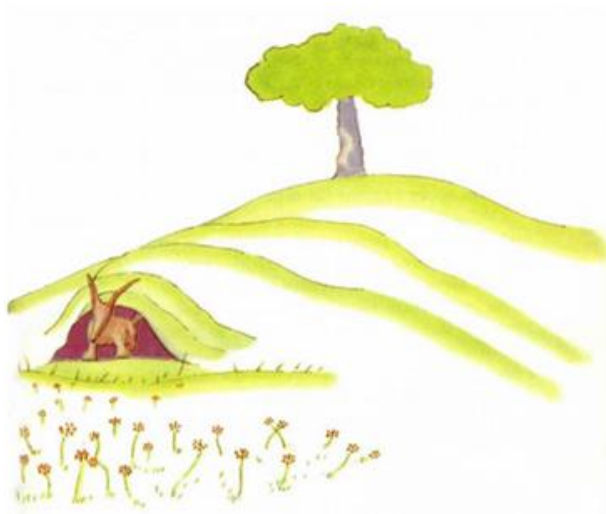
Rồi con cáo trở lại với dòng suy tư của nó:

“Cuộc đời tớ rất đơn điệu”. Cáo nói: “Tớ săn gà, người săn tớ. Mọi con gà đều giống nhau, và mọi con người đều giống nhau. Vì thế, tớ hơi chán. Nhưng nếu cậu thân quen với tớ, thì điều đó giống như làm cho đời tớ có nắng ấm vậy...”.

“...Tớ sẽ nhận ra tiếng của một bước chân khác hẳn với bước chân mọi người. Tiếng bước chân khác sẽ làm cho tớ vội vàng chui ngay xuống đất. Nhưng bước chân của cậu sẽ giống như âm nhạc, sẽ gọi tớ từ hang chạy ra...”

“... Và cậu nhìn kia! Cậu có thấy những đồng lúa mì đằng xa kia không? Tớ không ăn bánh mì. Lúa mì đối với tớ là vô nghĩa. Tớ chẳng có cảm xúc gì đối với cánh đồng lúa mì. Điều này thật đáng buồn. Nhưng cậu có mái tóc vàng óng. Điều tuyệt vời là

khi cậu thân thiết với tớ! Bông lúa mì màu vàng óng sẽ làm tớ nhớ về cậu, và tớ sẽ yêu cả tiếng gió reo trong cánh đồng lúa mì nữa...”

Cáo im lặng và nhìn ông hoàng nhỏ khá lâu:

“Nếu cậu vui lòng, làm quen với tớ nhé!”. Cáo nói.

“Tớ cũng muốn thế lắm”. Ông hoàng nhỏ trả lời, “Nhưng tớ không có nhiều thì giờ. Tớ phải tìm kiếm bạn bè và tìm hiểu bao nhiêu là thú”.

“Người ta chỉ hiểu được những thú người ta đã quen thân mà thôi”. Cáo nói. “Loài người bây giờ không có đủ thì giờ hiểu bất cứ thú gì. Họ mua mọi thú được làm sẵn ở các cửa hàng. Nhưng không ở

đâu có cửa hàng bán tình bạn cả, do đó con người không có bạn bè nữa. Nếu cậu muốn có một người bạn, hãy làm quen với tớ...”

“Phải làm thế nào để quen với cậu?” ông hoàng nhỏ hỏi.

“Phải thật kiên nhẫn”. Cáo trả lời. “Ban đầu cậu hãy ngồi hơi xa tớ một tí, như thế, ở trong cỏ. Tớ sẽ liếc nhìn cậu và cậu sẽ chẳng nói gì cả, vì ngôn ngữ là nguồn gốc của sự hiểu nhầm. Nhưng mỗi ngày, cậu có thể ngồi gần lại tớ một chút...”

Ngày hôm sau, ông hoàng nhỏ trở lại.

“Tốt hơn là nên đến đúng giờ như hôm trước”. Cáo nói. “Chẳng hạn như nếu cậu đến lúc bốn giờ chiều, thì từ ba giờ, tớ đã cảm thấy hạnh phúc. Thời khắc trôi, tớ lại càng thấy hạnh phúc hơn. Đến bốn giờ thì tớ sẽ phát cuồng lên và lo lắng. Tớ sẽ cho cậu biết tớ hạnh phúc thế nào. Nhưng nếu cậu đến bất kỳ lúc nào, tớ sẽ không biết thời điểm nào để cho cõi lòng bắt đầu hân hoan chờ đợi... Người ta nên tuân theo những quy tắc phù hợp...”

“Quy tắc là gì?”. Ông hoàng nhỏ hỏi.

“Đó cũng là một việc rất hay bị quên lãng”. Cáo nói. “Đó là thứ làm cho một ngày trở nên khác những ngày khác, một giờ trở nên khác những giờ khác. Chẳng hạn có một quy tắc của bọn thợ săn. Thứ năm hàng tuần, họ đều khiêu vũ với các cô gái trong làng. Thế thì thứ năm là một ngày kỳ diệu với tớ. Hôm ấy tớ có thể rong chơi đến tận vườn nho. Nhưng nếu bọn thợ săn tổ chức khiêu vũ chẳng theo quy tắc, thì ngày nào cũng như ngày nào, tớ sẽ chẳng có thời gian thanh thoi được nữa”.

Thế là ông hoàng nhỏ làm quen với con cáo. Và giờ ra đi đã đến:

“Ôi,” Cáo nói, “tớ sắp khóc đây”.

“Đó là lỗi tại cậu”. Ông hoàng nhỏ nói. “Tớ không bao giờ muốn cậu buồn khổ, nhưng cậu lại cứ muốn tớ thân thiết với cậu”.

“Đúng thế”. Cáo nói.

“Nhưng cậu sắp khóc rồi!” Ông hoàng nhỏ nói.

“Đúng thế”, cáo nói.

“Thế thì điều ấy chẳng có gì tốt cho cậu cả!”

“Tốt cho tớ chứ”. Cáo nói, “Đó là do cái màu vàng của lúa mì ấy”.

Rồi cáo nói thêm:

“Hãy trở lại thăm những đóa hồng đi. Cậu sẽ thấy đóa hoa của cậu là duy nhất trên đời. Rồi cậu hãy lại đây từ biệt tớ, tớ sẽ biếu cậu một món quà bí mật.

Ông hoàng nhỏ đi thăm lại những đóa hoa hồng.

“Các cô chẳng giống chút nào với đóa hồng của tôi”, cậu bảo các bông hồng: “Như vậy thì các cô chẳng là gì cả. Chưa ai quen thân các cô, các cô cũng chưa thân thiết với ai. Giống như bạn cáo của tôi. Trước khi quen biết, cậu ấy chỉ là một con cáo giống như trăm nghìn con cáo khác. Nhưng tôi đã làm bạn với cậu ấy, và bây giờ cậu ấy là duy nhất trên đời.

Những bông hồng hết sức ngượng ngùng.

“Các cô đẹp, nhưng các cô trống rỗng”. Cậu nói tiếp: “Người ta không thể chết vì các cô được. Chắc là một người qua đường bình thường cũng nghĩ đóa hồng của tôi giống như các cô. Nhưng đối với tôi thì nàng quan trọng hơn hàng trăm các cô, bởi

chính vì nàng mà tay tôi đã tưới. Bởi chính vì nàng mà tôi đã che bằng bầu kính. Bởi chính vì nàng mà tôi đã chắn gió bằng tấm bình phong. Bởi chính vì nàng mà tôi đã bắt những con sâu (trừ hai ba con dành để thành bướm). Bởi chính vì nàng mà tôi đã ngồi lắng nghe khi nàng than thở, tán chuyện, hay đôi khi cả lúc nàng lặng im nữa. Bởi vì nàng là đóa hồng của tôi”.

Rồi em trở lại gặp cáo.

“Tạm biệt”, em nói.

“Tạm biệt”, cáo nói. “Và đây là điều bí mật của tôi, một bí mật rất giản dị: Đó là người ta chỉ nhìn thấy thật rõ bằng trái tim; còn điều cốt yếu thì không thể nhìn thấy bằng mắt”.

“Điều cốt yếu thì không thể nhìn thấy bằng mắt”. Ông hoàng nhỏ nhắc lại để ghi nhớ.

“Chính thời giờ của cậu dành cho đóa hồng làm cho đóa hồng của cậu trở nên quan trọng đến thế”.

“Chính thời giờ tôi dành cho đóa hồng của tôi...” Ông hoàng nhỏ nói để ghi nhớ.

“Loài người đã quên mất chân lý này”, cáo nói. “Nhưng cậu không được quên. Cậu có trách nhiệm

mãi mãi với những gì cậu đã thân thiết. Cậu có trách nhiệm đối với bông hồng của cậu...”

“Tôi có trách nhiệm với bông hồng của tôi”. Ông hoàng nhỏ lặp lại để ghi nhớ.

Chương 22

“Chúc buổi sáng tốt lành”, ông hoàng nhỏ nói.

“Chúc buổi sáng tốt lành”, người gác ghi nói.

“Ông làm gì ở đây vậy?” Ông hoàng nhỏ hỏi.

“Ta xếp hành khách, thành từng gói nghìn người một”. Người gác ghi nói. “Ta phải đi những chuyến tàu chở họ, chuyển đi về bên phải, chuyển đi về bên trái”.

Rồi một con tàu cao tốc sáng choang, gầm như sấm lao tới, làm căn phòng gác ghi rung lên.

“Họ vội lắm phải không”, ông hoàng nhỏ nói. Họ đang tìm kiếm cái gì vậy?”

“Chính người lái tàu cũng không biết”. Người gác ghi nói...

Và từ hướng ngược lại, một chuyến tàu nhanh thứ hai sáng choang lại gầm lên.

“Họ đã trở về rồi ư?” Ông hoàng nhỏ hỏi.

“Không phải những người khi nãy”. Người gác ghi bảo “Họ đổi chỗ đấy”.

“Họ không bằng lòng chỗ của họ ư?” Hoàng tử nhỏ hỏi.

“Chẳng có ai bằng lòng với chỗ của mình cả!”. Người gác ghi nói.

Và lại có tiếng âm âm của chiếc tàu cao tốc thứ ba sáng choang.

“Họ đuổi theo những hành khách lúc nãy phải không?” Ông hoàng nhỏ hỏi.

“Họ chẳng đuổi theo cái gì hết”. Người gác ghi nói.

“Họ ngủ gật hoặc nếu không thì ngồi ngáp vặt trong đó. Chỉ có những đứa trẻ là dán mũi vào cửa kính thôi”.

“Chỉ có những đứa trẻ là biết mình đang tìm cái gì”. Ông hoàng nhỏ nói. “Chúng mất thì giờ vì một con búp bê bằng giẻ, và con búp bê ấy trở nên

quan trọng lắm, ai lấy đi của chúng, chúng sẽ khóc...”

“Chúng thật may mắn”. Người gác ghi nói.

Chương 23

“Chúc buổi sáng tốt lành”. Ông hoàng nhỏ nói.

“Chúc buổi sáng tốt lành”. Người bán hàng rong nói. Đó là một người bán loại thuốc có thể làm đỡ khát. Bạn chỉ cần uống mỗi tuần một viên, rồi bạn cảm thấy không cần phải uống nước nữa.

“Tại sao ông bán thứ đó?” ông hoàng nhỏ hỏi.

“Vì sẽ tiết kiệm được rất nhiều thời gian”. Người bán hàng nói.

“Các nhà chuyên môn đã tính toán rằng, với viên thuốc này, mỗi tuần ta sẽ tiết kiệm được năm mươi ba phút”.

“Thế người ta dùng năm mươi ba phút ấy để làm gì?”

“Muốn làm gì thì làm...”

"Đối với mình", ông hoàng nhỏ nghĩ thầm, "nếu mình có năm mươi ba phút tiết kiệm được như thế, mình sẽ bước thật nhẹ nhàng đến một nguồn nước và thật chậm rãi uống từng giọt một..."

Chương 24

Đó là ngày thứ tám từ khi chiếc máy bay của tôi bị hỏng trong sa mạc, khi tôi vừa nghe câu chuyện về người bán hàng rong vừa uống giọt nước dự trữ cuối cùng.

"Ôi!" Tôi nói với ông hoàng nhỏ, "những kỷ niệm của em thật là đẹp, nhưng tôi vẫn chưa chữa được cái máy bay. Tôi chẳng còn gì để uống nữa, và tôi cũng sẽ rất sung sướng nếu bây giờ có thể bước thật nhẹ nhàng đến một nguồn nước".

“Bạn cáo của tôi...” cậu nói...

“Cậu em bé bỏng của tôi ơi, bây giờ thì còn chồn cáo gì nữa”

“Sao không?”

“Bởi vì tôi sắp chết vì khát...”

Bỏ qua lý lẽ của tôi, em trả lời:

“Có được một người bạn là tuyệt chứ, dù cho ta sắp chết đi nữa. Tôi rất vui khi có một chú cáo là bạn...”

“Cậu ấy không lường được hiểm nguy”, tôi nghĩ thầm. “Cậu ấy không hề đói hay khát. Một chút ánh nắng cũng đủ cho cậu ấy rồi...”

Nhưng em nhìn tôi không chớp và đáp lại điều tôi vừa nghĩ:

“Tôi cũng đang khát... ta đi tìm một cái giếng đi...”

Tôi phác một cử chỉ mệt mỏi. Thật là phi lý khi đi tìm hú họa một cái giếng ở trong sa mạc mênh mông. Tuy thế, chúng tôi vẫn cứ bước đi.

Chúng tôi im lặng bước giờ này qua giờ khác, rồi màn đêm buông xuống và các vì sao bắt đầu tỏa sáng. Con khát làm tôi hơi sốt và nhìn mọi vật như

trong cơn mê. Những lời ông hoàng bé nhỏ nói loáng thoáng len lỏi vào tâm trí tôi.

“Thế, em cũng khát hay sao?” Tôi hỏi cậu.

Nhưng cậu không trả lời câu hỏi. Cậu chỉ nói giản dị:

“Nước có thể cũng tốt cho trái tim...”

Tôi không hiểu câu trả lời ấy nhưng tôi im lặng. Tôi biết là không nên hỏi cậu vì chẳng thể truy vấn cậu được điều gì. Cậu thấy mệt và ngồi xuống. Tôi ngồi xuống cạnh cậu. Và sau một lát im lặng, cậu lại nói:

“Các ngôi sao đẹp, vì có một bông hoa ở đó mà người ta không nhìn thấy...”

Tôi đáp lại "Đúng như vậy" và không nói thêm gì. Tôi nhìn những gợn sóng của cát tỏa ra trước mặt dưới ánh trăng.

“Sa mạc thật đẹp”, cậu nói thêm.

Điều này đúng. Đã từ lâu tôi luôn yêu sa mạc. Ta ngồi trên một đụn cát. Ta không trông thấy gì, không nghe thấy gì. Nhưng có một cái gì đó rộn ràng tỏa sáng trong lặng lẽ...

“Cái làm cho sa mạc đẹp”, ông hoàng nhỏ nói, “là một cái giếng ẩn giấu ở một nơi nào trong đó...”

Tôi kinh ngạc vì bỗng nhiên hiểu ra cái ánh sáng huyền bí ấy của cát. Khi còn là một cậu bé, tôi sống trong một ngôi nhà cổ. Theo truyền thuyết thì ở ngôi nhà cổ này có chôn một kho báu. Tất nhiên, chưa ai biết cách tìm ra kho báu đó, và có lẽ cũng chưa ai thử đi tìm. Nhưng câu chuyện đó đã làm cho ngôi nhà trở nên huyền ảo. Ngôi nhà của tôi ấy... có giấu trong lòng nó một điều bí mật.

“Phải”, tôi nói với ông hoàng nhỏ, “dù là ngôi nhà, ngôi sao hay sa mạc, cái làm chúng trở nên đẹp đẽ thì không thể nhìn thấy”.

“Tôi rất vui”, cậu nói, “vì ông cũng đồng ý với bạn cáo của tôi”.

Khi ông hoàng nhỏ bé thiu thiu ngủ, tôi bế cậu bé trong vòng tay và lại lên đường. Lòng tôi xúc động. Tôi có cảm giác như đang mang một kho báu rất mong manh. Tôi có cảm giác rằng trên Trái Đất này, đó là thứ mong manh nhất. Dưới ánh sáng trắng, tôi nhìn vầng trán xanh xao, đôi mắt nhắm nghiền, những lọn tóc lay lay trong gió của cậu, và thầm nghĩ: Điều mà ta thấy đây chỉ là cái vỏ. Thứ quan trọng nhất thì không nhìn thấy được...”

Khi đôi môi hé mở của cậu thoáng một nụ cười, tôi lại tự nhủ: “Cái làm cho ta xúc động mạnh đến thế về ông hoàng bé nhỏ đang ngủ này, đó là lòng chung thủy của cậu đối với một đóa hoa hồng. Hình ảnh của đóa hoa hồng chiếu rọi toàn bộ bản thể của cậu như ánh lửa của một ngọn đèn, ngay cả khi cậu đang ngủ”. Rồi tôi càng thấy cậu bé còn mong manh hơn. Tôi muốn ra sức che chở cho cậu, vì cậu như một ngọn đèn dễ bị thổi tắt chỉ bằng một cơn gió thoảng...

Và, cứ bước đi như vậy, tôi tìm ra cái giếng vào lúc rạng đông.

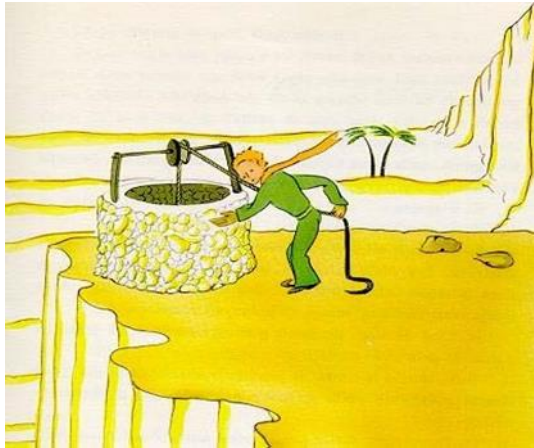
Chương 25

“Loài người”, ông hoàng nhỏ nói, “họ chui vào các chuyến tàu nhanh, nhưng họ chẳng biết mình tìm kiếm thứ gì. Thế mà họ cứ cố gắng quít, nháo nhào và quay cuồng...” Và cậu nói thêm: “Mà nào có ích gì...”

Cái giếng mà chúng tôi đến, nó không giống những cái giếng ở sa mạc Sahara. Giếng ở Sahara thường đơn giản là cái lỗ đào trong cát. Còn cái này giống

như giếng làng. Nhưng ở đây chẳng có ngôi làng nào, nên tôi tưởng mình đang mơ ngủ.

“Lạ thật”, tôi nói với ông hoàng nhỏ, “mọi cái đều sẵn có: cái ròng rọc, cái gàu và sợi dây...”

Cậu cười, vớ sợi dây, và thả cho cái ròng rọc chạy. Cái ròng rọc liền rít một tiếng, giống như tiếng của cái chong chóng chỉ hướng gió quá lâu không quay.

“Ông nghe thấy không?”, ông hoàng nhỏ nói, “ta đánh thức cái giếng này và nó hát...”

Tôi không muốn cậu bị mệt với việc kéo thùng:

“Hãy để tôi!”, tôi nói, “nó quá nặng với em”.

Tôi chậm rãi kéo chiếc gàu và đặt nó lên thành giếng, vui sướng và mệt bã sau thành tựu của

mình. Trong tai tôi vẫn còn văng vẳng tiếng hát của cái ròng rọc, và tôi còn thấy những tia sáng mặt trời xao động trên mặt nước long lanh.

“Tôi khát thứ nước này”. Ông hoàng nhỏ nói. “Cho tôi uống đi....”

Và tôi hiểu ra cậu tìm kiếm cái gì. Tôi nhắc chiếc gầu lên kề môi cậu bé. Cậu uống, hai mắt nhắm nghiền. Nó ngọt ngào như đồ uống chiêu đãi trong ngày lễ trọng. Nó thực sự khác biệt so với bất cứ thứ nước uống bình thường nào khác. Nó sinh ra từ cuộc đi bộ dưới trời sao, từ tiếng hát của cái ròng rọc, từ sự nỗ lực của cánh tay tôi. Nó tốt lành cho tâm ta, như một món quà tặng. Ngày tôi còn bé, ánh sáng của cây Noel, tiếng nhạc của buổi lễ nửa đêm, những nụ cười dịu dàng, cũng giống như vậy, đã làm nên hào quang của món quà Noel mà tôi được nhận.

“Loại người nơi ông”, ông hoàng nhỏ nói, “trồng năm nghìn đóa hồng trong một khu vườn... mà họ chẳng tìm thấy được trong đó điều họ muốn tìm kiếm là gì”.

“Họ chẳng tìm thấy đâu”. Tôi đáp.

“Trong khi cái họ muốn tìm lại có thể thấy chỉ trong một đóa hồng hoặc chỉ một chút nước”

“Đúng thế”. Tôi nói.

Và ông hoàng nhỏ nói thêm:

“Con mắt vốn mù lòa. Phải nhìn bằng trái tim”.

Tôi đã uống nước và hít thở bình tĩnh. Vào lúc mặt trời nhô lên, cát có màu mật ong. Cả cái màu mật ong ấy cũng làm tôi hạnh phúc. Thế thì tại sao tôi lại có cảm giác buồn đau?

“Ông phải giữ lời hứa nhé”, ông hoàng nhỏ ngồi xuống bên tôi, nhẹ nhàng nói.

“Lời hứa nào nhỉ?”

“Ông biết đấy... cái rọ mồm con cừu... Tôi có trách nhiệm với bông hoa ấy!”

Tôi rút từ trong túi áo ra các bản vẽ phác của tôi. Ông hoàng nhỏ trông thấy các bức vẽ bèn cười:

“Cây bao báp của ông, trông giống như cây cải bắp ấy”

“Ồ!”

Tôi vốn tự hào biết bao với bức vẽ cây bao báp!

“Con cáo của ông... hai tai nó trông giống như hai cái sừng... mà lại dài quá!

Và em lại cười nữa.

“Cậu không công bằng, hoàng tử nhỏ ạ. Tôi vốn chỉ biết vẽ con trăn nhìn từ bên ngoài và con trăn bổ dọc thôi mà”.

“Ồ! Không sao”, em nói, “trẻ con chúng hiểu mà”.

Thế là tôi dùng bút chì vẽ một cái rọ mõm. Và lòng tôi se sắt buồn khi đưa bức vẽ cho cậu:

“Em có những dự định mà tôi không được biết”.
Tôi nói.

Nhưng em chẳng trả lời. Thay vào đó, em bảo:

“Ông biết không, tôi tới Trái Đất... ngày mai là tròn một năm”.

Rồi, sau một lát im lặng, em nói tiếp:

“Tôi hạ xuống chỗ ngay gần đây”.

Rồi em đỏ mặt.

Một lần nữa, chẳng hiểu tại sao, tôi cảm thấy buồn bã một cách kỳ lạ. Tôi buột miệng hỏi:

“Thế ra không phải là ngẫu nhiên mà buổi sáng ấy khi tôi gặp em lần đầu tiên một tuần trước đây, em

lang thang một mình hoàn toàn đơn độc ở nơi cách xa vùng có người ở cả nghìn dặm sao? Em tìm trở lại nơi em đã hạ xuống hay sao?

Ông hoàng nhỏ lại đỏ mặt. Tôi nói tiếp với đôi chút ngập ngừng:

“Có lẽ, vì ngày kỷ niệm chẳng?”

Ông hoàng lại đỏ mặt lần nữa. Em không bao giờ trả lời các câu hỏi, nhưng khi người ta đỏ mặt, chẳng phải như thế nghĩa là "đúng" ư?

“Ôi”, tôi nói, “Tôi hơi sợ....”

Nhưng em ngắt lời tôi:

“Bây giờ ông phải về làm việc thôi. Ông phải trở lại chỗ cái máy của ông. Tôi đợi ông ở đây. Tối mai ông hãy đến nhé....”

Song tôi không yên tâm. Tôi nhớ chuyện con cáo. Có nguy cơ là ta có thể khóc ít nhiều nếu ta trở quen thân với một ai đó...

Chương 26

Cạnh cái giếng có một bức tường đổ nát. Khi ở chỗ cái máy bay trở lại vào chiều tối hôm sau, từ xa tôi đã thấy ông hoàng nhỏ của tôi ngồi trên bức tường, hai chân đung đưa. Và tôi nghe em nói:

“Thế cậu không nhớ sao? Không đúng là chỗ này đâu!”

Chắc có một tiếng nói khác trả lời em, vì em lại đáp:

“Phải! phải! Ngày thì đúng, nhưng không phải chỗ này”.

Tôi bước tiếp đến chỗ bức tường. Tôi vẫn không nhìn thấy cũng chẳng nghe thấy ai. Thế nhưng, ông hoàng nhỏ lại đáp nữa:

“... Chính xác. Cậu cứ xem nơi nào bắt đầu có dấu chân của tôi trên cát. Cậu chỉ việc đợi tôi ở đó. Tôi sẽ đến đó đêm nay”.

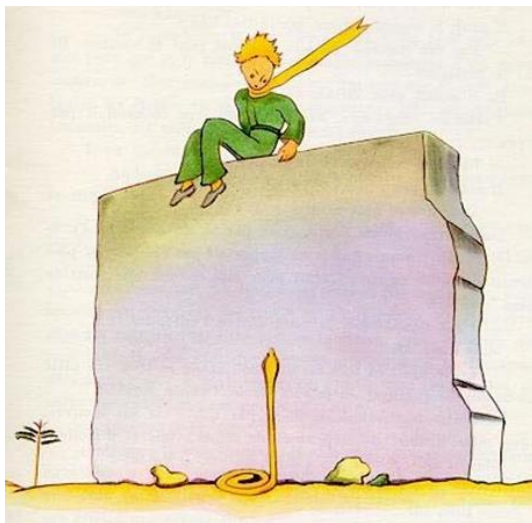
Tôi chỉ cách bức tường khoảng hai mươi mét mà vẫn chẳng nhìn thấy gì.

Ông hoàng nhỏ lại nói, sau một lát im lặng:

“Cậu có nọc tốt đấy chứ? Cậu có chắc là không làm tôi đau lâu chứ?”

Tôi dừng bước, trái tim thắt lại, nhưng tôi vẫn không hiểu gì.

“Thôi bây giờ hãy đi đi”, em nói. “Tôi muốn xuống”.

Tôi cúi nhìn xuống chân tường và nhảy dựng lên. Ở đó ngay trước mặt tôi, đối diện với hoàng tử bé là một con rắn thuộc giống rắn vàng. Loại rắn này có thể chấm dứt cuộc đời bạn trong vòng ba mươi giây.

Vừa lục túi tìm khẩu súng ngắn, tôi vừa lùi vài bước. Nhưng nghe tiếng động của tôi, con rắn liền chuồn đi nhẹ nhàng trong cát, giống dòng nước từ vòi phun bị ngắt. Nó luồn giữa các tảng đá và ung dung biến mất với một tiếng động khẽ như tiếng va chạm của kim khí.

Tôi đến bên bức tường vừa đúng lúc để đỡ ông hoàng nhỏ trong vòng tay, khuôn mặt cậu bé trắng bệch như tuyết.

“Chuyện này là thế nào?” Tôi hỏi “Sao em lại đi trò chuyện với rắn?”

Tôi nói lỏng chiếc khăn vàng kim mà em luôn quàng trên cổ. Tôi đắp nước vào thái dương em rồi cho em uống. Lúc ấy, tôi không dám hỏi em điều gì nữa. Em nhìn tôi nghiêm nghị và vòng hai tay ôm lấy cổ tôi. Tôi nghe tiếng tim em đập như nhịp đập trái tim của một con chim sắp chết, khi trúng đạn súng săn.

Em bảo tôi: “Tôi rất mừng vì ông đã tìm ra cái động cơ bị làm sao. Giờ thì ông sắp có thể trở về nhà được rồi....”

“Sao em biết?”

Đúng là lúc ấy tôi định nói với em rằng tôi vừa sửa được máy bay, mặc dù trước đó tôi chẳng dám hy vọng gì.

Em chẳng trả lời câu hỏi của tôi, nhưng lại nói thêm:

“Tôi cũng như ông, hôm nay tôi trở về nhà....”

Rồi, cậu ngậm ngùi: “... nhưng xa hơn... khó hơn nhiều lắm....”

Tôi nhận ra rõ ràng rằng vừa xảy ra một việc gì đó dị thường. Tôi siết chặt em trong vòng tay như một đứa bé sơ sinh; nhưng khi ấy tôi vẫn có cảm giác em đang tuột thẳng xuống một vực thẳm dù tôi cố gắng níu giữ...

Ánh mắt em nghiêm nghị, mất hút vào một nơi rất xa:

“Tôi có con cừu của ông, có cái thùng cho con cừu, và tôi có cái rọ mồm....”

Và em mỉm cười buồn buồn. Tôi đã đợi rất lâu rồi dần dần thấy em ấm lại.

“Cậu em ạ, em đã sợ....” Tôi nói.

Em có sợ hãi, đúng thế. Nhưng em cười dịu dàng:

“Tối nay, tôi sẽ còn sợ hơn nhiều....”

Một lần nữa, tôi lại cảm thấy lạnh buốt người bởi cảm giác một cái gì đó không thể cứu vãn. Và tôi hiểu rằng tôi không thể chịu nổi ý nghĩ rồi đây không bao giờ còn nghe thấy tiếng cười này nữa. Tiếng cười ấy đối với tôi như một nguồn nước trong lành giữa sa mạc.

“Cậu em ạ, tôi còn muốn được nghe em cười”.

Nhưng em bảo tôi:

“Đêm nay, vừa đúng một năm. Ngôi sao của tôi sẽ lại ở đúng bên trên chỗ tôi hạ xuống năm ngoái....”

“Cậu em ạ”, tôi kêu lên: “hãy nói với tôi đó chỉ là một cơn ác mộng đi... chuyện với con rắn, nơi hẹn gặp, và cả ngôi sao đó....”

Nhưng em không đáp lại lời nài nỉ của tôi. Thay vào đó, em nói:

“Cái gì quan trọng, thì cái đó không nhìn thấy được....”

“Đúng thế, tôi hiểu....”

“Cũng giống như với đóa hoa ấy. Nếu ông yêu một đóa hoa ở một ngôi sao. Thật là tuyệt vời khi ban đêm, ông nhìn lên trời. Tất cả các ngôi sao đều nở hoa....”

“Đúng thế....”

“Giống như nước vậy, là vì cái ròng rọc và sợi dây... Nước mà ông cho tôi uống như là âm nhạc. Ông nhớ chứ... thật ngon lành”.

“Đúng thế....”

“Ban đêm, ông sẽ nhìn lên những vì sao. Chỗ tôi ở bé quá nên không thể chỉ cho ông đâu là ngôi sao của tôi được. Thế lại càng hay bởi vì ngôi sao của tôi, đối với ông sẽ chỉ là một trong các ngôi sao kia. Như thế, ông sẽ thích ngắm tất cả các ngôi sao trên trời. Tất cả những ngôi sao ấy sẽ là bạn của ông. Rồi tôi sẽ biếu ông một món quà...”

Em lại cười nữa.

“Ôi! Hoàng tử bé ơi, ông hoàng nhỏ bé yêu quý của tôi! Tôi thích nghe em cười như thế”.

“Đó là món quà tôi biếu ông. Đúng thế, nó sẽ luôn như khi chúng ta uống nước ấy...”

“Em muốn nói gì vậy?”

“Mọi người đều có ngôi sao của mình”. Cậu trả lời: “Nhưng chúng không giống nhau với mỗi người. Đối với những ai thích đi xa, ngôi sao là kẻ dẫn đường. Đối với người khác, chúng chỉ là những đốm sáng nhỏ trên trời. Đối với những học giả, chúng là những bài toán. Đối với nhà doanh nghiệp mà tôi gặp, chúng là tài sản. Nhưng tất cả loại ngôi sao ấy đều im lặng. Còn ông, chỉ riêng ông sẽ có những ngôi sao mà không ai từng có...”

“Em muốn nói gì vậy?”

“Trên một trong những ngôi sao ấy là nơi tôi sẽ sống ở đó. Trên một trong những ngôi sao ấy, tôi sẽ cười. Cho nên đối với ông, dường như tất cả các ngôi sao đều cười, khi ông nhìn trời, ban đêm, chỉ riêng ông sẽ có những ngôi sao biết cười”.

Rồi em lại cười nữa.

“Và khi nỗi buồn của ông đã nguôi ngoai (thời gian luôn làm dịu các nỗi buồn), ông sẽ hài lòng vì từng quen biết tôi. Ông sẽ mãi mãi là bạn tôi. Ông sẽ muốn cười với tôi. Rồi như vậy, đôi khi ông mở toang cửa sổ để có niềm vui ấy... Bạn bè của ông sẽ lấy làm lạ khi thấy ông vừa nhìn trời vừa cười! Ông sẽ bảo họ: "Phải, các ngôi sao luôn làm tôi cười!" Và họ sẽ tưởng ông điên. Đó sẽ là một cú lừa rất tệ mà tôi muốn chòng ghẹo ông...”

Rồi em lại cười nữa.

“Xem như tôi đã tặng ông, thay cho những ngôi sao, là vô vàn cái chuông nhỏ biết cười....”

Rồi em lại cười nữa. Và em trở lại nghiêm nghị:

“Đêm nay... ông biết đấy... đừng đến nhé”. Ông hoàng nhỏ nói.

“Tôi sẽ không rời em đâu”. Tôi bảo.

“Tôi sẽ có vẻ như đau đớn. Tôi sẽ có vẻ giống như sắp chết. Thế thôi mà! Ông đừng đến chứng kiến cảnh đó, không đáng gì đâu....”

“Tôi sẽ không rời em”.

Nhưng em có vẻ lo lắng.

“Tôi nói với ông... là vì con rắn đấy. Không để nó cắn ông được. Loài rắn, chúng là loài hiểm độc. Chúng có thể cắn ta chỉ để cho vui....”

“Tôi sẽ không rời em”.

Nhưng suy nghĩ nào đó đã làm em yên tâm:

“Nhưng đúng là nó sẽ không còn nọc cho lần cắn thứ hai”.

Đêm ấy, tôi không thấy em bỏ đi. Em rời khỏi tôi mà không có một tiếng động. Khi tôi đuổi kịp em, em bước quả quyết thật nhanh. Em chỉ nói:

“A! ông đây rồi....”

Rồi em nắm tay tôi, nhưng vẫn tiếp tục lo lắng:

“Ông đến là không đúng. Rồi ông phải chịu đau đớn cho mà xem. Tôi sẽ có vẻ giống như chết, nhưng không phải là thật đâu....”

Tôi im lặng.

“Ông biết đấy... đường xa lắm! Tôi không mang theo nổi cái thân xác này. Nó quá nặng”.

Tôi im lặng.

“Nhưng sẽ giống như việc bỏ lại lớp vỏ già. Những cái vỏ già thì có gì đáng buồn....”

Tôi im lặng.

Em có vẻ hơi nản, nhưng em gắng thêm một lần nữa:

“Ông biết đấy, sẽ rất tuyệt vời. Tôi cũng sẽ ngắm các ngôi sao. Mỗi ngôi sao sẽ là một cái giếng nước

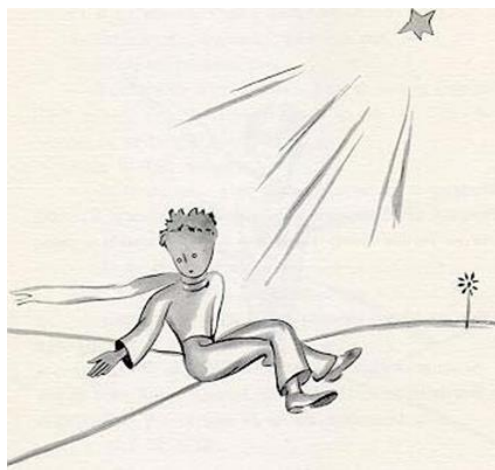
với một cái ròng rọc han rỉ. Tất cả mọi ngôi sao sẽ rót nước mát lành cho tôi uống...”

Tôi im lặng.

“Điều đó thật là thú vị! Ông sẽ có năm trăm triệu cái chuông nhỏ xíu, còn tôi sẽ có năm trăm triệu nguồn nước mát lành...”

Và rồi em cũng không nói nữa, em khóc...

“Đây rồi. Ông để tôi đi một mình thôi”.

Và em ngồi xuống vì sợ. Rồi em lại nói:

“Ông biết đấy... đóa hoa của tôi... tôi phải có trách nhiệm với nàng. Nàng thật là yếu đuối! Nàng thật

ngây thơ! Nàng chỉ có bốn cái gai, chẳng nghĩa lý gì để chống chọi trên đời....”

Tôi ngồi xuống vì không thể đứng lâu hơn nữa.

Em nói:“Kia rồi... thế thôi....”

Em lưỡng lự một chút rồi đứng lên. Em bước một bước. Còn tôi thì không thể cử động được.

Không có gì ngoài một loáng chớp màu vàng gần cổ chân em. Em đứng sững giây lát, không kêu và ngã xuống nhẹ nhàng như một nhánh cây đổ, thậm chí không một tiếng động nào bởi vì cát.

Chương 27

Đến nay đã sáu năm đã trôi qua... Tôi chưa bao giờ kể lại câu chuyện này. Bạn bè gặp lại tôi trở về sau chuyến đi đều vui mừng thấy tôi còn sống. Tôi đã rất buồn, nhưng tôi bảo họ: “Là vì tôi mệt”.

Và giờ đây, nỗi buồn đau của tôi đã nguôi ngoai ít nhiều, nhưng... không hẳn là như thế. Tôi biết em đã trở về tinh cầu của mình, vì sáng sớm hôm sau, tôi đã không tìm thấy thân xác em. Cái cơ thể chẳng nặng nề gì mấy... Và ban đêm, tôi thích lắng nghe các vì sao, như là năm trăm triệu cái chuông nhỏ reo vui...

Nhưng có một điều bất thường. Tôi đã quên vẽ cái đai da khi vẽ chiếc rọ mồm cho con cừu của ông hoàng nhỏ. Em sẽ không thể nào buộc nó cho con cừu được. Thế rồi tôi băn khoăn mãi: “Chuyện gì đã xảy ra trên tinh cầu ấy? Có lẽ con cừu đã ăn mất đóa hoa chăng?”

Có lúc tôi tự nhủ: “Chắc là không! Ông hoàng nhỏ đêm nào cũng đậy hoa trong cái bầu kính, và em cũng trông chừng con cừu cẩn thận....” Thế là tôi vui sướng. Và tất cả các ngôi sao mỉm cười dịu dàng.

Lúc khác thì tôi tự nhủ: "Thế nào chẳng có lúc người ta lơ đãng, và thế là đủ! Một đêm nào đó, em đã quên đặt cái bầu kính, hoặc con cừ lên ra không một tiếng động...." Thế là những cái chuông nhỏ đều biến thành nước mắt...

Đó là một bí ẩn lớn lao. Với bạn, là người cũng yêu ông hoàng bé nhỏ, cũng như với tôi, cả vũ trụ này sẽ chẳng còn như cũ nếu như ở đâu đó, chúng ta không biết ở đâu, một con cừ mà ta chưa từng nhìn thấy, đã ăn hay không ăn mất một đóa hoa hồng...

Hãy nhìn lên trời. Hãy tự hỏi: con cừ đã ăn hay không ăn đóa hoa? Và bạn sẽ thấy tất cả đều thay đổi... Và không một người lớn nào lại hiểu được chuyện ấy quan trọng đến nhường nào!

Cảnh ấy đối với tôi, là cảnh đẹp nhất và buồn nhất trên thế gian. Nó cũng là cái cảnh ở trang trước, nhưng tôi đã vẽ một lần nữa để bạn nhớ kỹ hơn. Chính tại nơi đây ông hoàng bé nhỏ đã xuất hiện trên Trái Đất, rồi lại biến đi.

Hãy nhìn chăm chú cảnh này cho đến khi bạn chắc rằng bạn có thể nhận ra nó, nếu ngày nào đó bạn du lịch tới sa mạc Châu Phi. Và nếu bạn tình cờ đi ngang qua chỗ đó, tôi xin bạn đừng vội. Hãy nán lại một lát ngay dưới ngôi sao. Nếu bấy giờ có một cậu bé xuất hiện và cười, nếu em có mái tóc vàng óng, nếu em không trả lời khi người ta hỏi, thì bạn sẽ đoán ra cậu ấy là ai. Nếu vậy, hãy giúp tôi, viết cho tôi mấy chữ báo rằng em đã trở lại.

BA LẦN ĐỌC HOÀNG TỬ BÉ

Đó là một tác phẩm văn học lạ kì và trong trẻo của ngài quý tộc Pháp họ Đờ, Antoine de Saint-Exupéry. Tôi đọc nó lần đầu khi chưa đầy chục tuổi, không còn nhớ bản dịch của ai. Chỉ còn nguyên những cảm giác say mê và cuốn hút, trong cả những giấc mơ của nó. Cùng với tác phẩm “Những cuộc phiêu lưu kì lạ của Karik và Valia”, tác phẩm của nhà văn Nga Yan Leopoldovich. Hai cuốn sách đã kích thích trí tưởng tượng, sự ham mê khám phá... của tôi, đã định hình khát vọng trí tuệ của đời tôi. Đến cuốn thứ ba là “Không Gia Đình” của Hector Malot, tôi lại hầu như sống cùng với cậu bé Rê Mi, má Bác Bơ Ranh, cụ Vitali, con chó Capi và con khỉ Giô li cơ... trong suốt một mùa hè làm tôi quên ăn quên ngủ, không ít đoạn khiến nước mắt tôi giàn dụa.

Ba cuốn sách ấy đã đến trước với tôi, sau đó mới tới những Tây Du Kí, Thủy Hử, Tam Quốc Diễn Nghĩa... Tất nhiên không thể thiếu những Robinson Crusoe, Người Cá... Thứ tự này tưởng như tình cờ, nhưng mãi sau này tôi mới biết, rằng cái cơ duyên ấy đối với tôi là không thể xem thường. Nếu cái "mục lục" ấy nó diễn ra ngược lại, thì biết đâu suốt đời, tôi sẽ không mơ ước khám phá chuyện thần tiên, mà rất có khả năng sẽ trở thành yêu quái, hoặc theo đuổi nghề kiếm cung...

thì anh hùng đâu chưa thấy, có khi thành lục lâm thảo khấu chưa biết chừng...

Không có những hấp dẫn nghẹt thở, những mê ly thần tiên, những hồi hộp yêu quái như Tây Du. Không có những anh hùng, thảo khấu như Thủy Hử, cũng không hút hồn bởi kiếm cung, thán phục bởi mưu mẹo như Tam Quốc... Nhưng đối với tuổi thơ của tôi, thì “Không Gia Đình” là cuộc đời, của những yêu thương và khổ nỗi; “Hoàng Tử Bé” là vũ trụ, của những kì ảo và bất ngờ; “Những cuộc Phiêu lưu của Karik và Valia” là thế giới, của tò mò và khám phá... Ba cuốn sách tuy khác hẳn nhau, nhưng có sự trùng hợp một cách kì lạ. “Karik và Valia” là những cuộc phiêu lưu, “Hoàng Tử Bé” là những cuộc phiêu lưu, và “Không Gia Đình” cũng là những cuộc phiêu lưu. Tuổi thơ ai cũng gồm “Những cuộc Phiêu lưu...” là như vậy.

Nhưng “Những cuộc Phiêu lưu...” của tuổi thơ tôi đã chấm dứt khi tuổi đã không còn thơ nữa. Lần thứ hai tôi đọc Hoàng Tử Bé, cách đây hơn chục năm, lần này thì còn nhớ tên dịch giả, đó là “Trung niên thi sĩ” Bùi Giáng. Bản dịch lãng mạn như cổ tích, đùa bỡn như phóng tác, trọn trong cái bóng của Bùi Giáng, đến nỗi tưởng nhầm ngài quý tộc họ Đờ kia chính là... “Trung niên thi sĩ” họ Bùi, hay họ Bùi là hậu thân (kiếp sau) của ngài quý tộc họ Đờ? Không thể biết được. Thế nhưng tôi đã không

còn cái hứng thú giống như khi đọc lần đầu nữa, chỉ vì tôi đã trở thành... người lớn, y như những người lớn, dẫu từng nhìn thấy con trăn nuốt chửng con voi, song lại không nhìn thấy con voi nằm trong bụng con trăn trên bức tranh của cậu bé 6 tuổi, nhân vật “tôi” ở trong truyện, mà chỉ nhìn thấy đó là một... chiếc mũ. Cậu bé 6 tuổi ấy đã cố gắng lần nữa, vẽ phía trong bụng con trăn, để lộ con voi ra, nhưng những người lớn cũng vẫn không hiểu, một chủ đề rất đơn giản: một con trăn đang tiêu hóa con voi. Người lớn thấy đó là một chiếc mũ, nhưng về sau, cũng bức tranh số một ấy, Hoàng Tử Bé đã nhìn thấy ngay con voi, dẫu nó nằm trong bụng con trăn. Chi tiết thú vị này là khởi nguồn cảm hứng và sáng tạo ra chủ đề tư tưởng của ngài quý tộc họ Đờ...

Trung niên thi sĩ Bùi Giáng đã nuốt chửng tác phẩm, nuốt chửng cả ngài quý tộc họ Đờ, và “tiêu hóa”, y như con trăn đã nuốt con voi, khiến những người lớn như tôi sẽ không còn hứng thú trước cuộc “tiêu hóa” rất... Bùi Giáng ấy, cũng như ở đoạn sau, hình vẽ chiếc thùng sẽ không còn hờn vía gì nữa, nếu không tin rằng trong chiếc thùng ấy có một... con cừu. Ngoài Bùi Giáng, còn hàng chục dịch giả khác đã dịch “Hoàng Tử Bé” sang tiếng Việt, tưởng thế là đủ cho các thế hệ trẻ thơ nối tiếp nhau của người Việt lắm rồi.

Vậy mà có người, vừa mới đây thôi, vẫn tiếp tục dịch “Hoàng Tử Bé”. Người đó là tiến sĩ Bùi Đại Dũng. Đây là bản dịch tôi đọc lần thứ ba, đã rất “người lớn” rồi, mà vẫn tiếp tục... bất ngờ. Nhưng bất ngờ lần này không giống cái bất ngờ của trí tưởng tượng trong lần đọc đầu tiên, cũng không giống cái bất ngờ mất hứng của lần đọc thứ hai, mà là một bất ngờ trước sự Thực chứng của trí tuệ.

Ở bản dịch này, tôi gặp lại đúng người bạn của Hoàng Tử Bé trong vũ trụ của họ (nhân vật “tôi” trong tác phẩm), tức là ngài quý tộc họ Đờ, chứ không phải “Trung niên thi sĩ” họ Bùi. Không có bóng dáng cái “tôi” của dịch giả trong câu chuyện. Đó là một bản dịch trong suốt, giống như những chiếc gương, soi cùng một hình ảnh, chứ không phải những họa sĩ vẽ cùng một hình ảnh. Vũ trụ bao la trong Hoàng Tử Bé mới gọn ghẽ, xinh xắn và nhiệm màu làm sao, tựa như một cây bưởi trĩu quả, mỗi quả bưởi là một hành tinh... Hoàng Tử Bé đã “phiêu lưu” trong sáu hành tinh như thế, tới Trái Đất là hành tinh thứ bảy.

Những người lớn không thấy những gì mà trẻ con nhìn thấy. Cũng tức là khi cái tâm đã nhuộm màu tục lụy... thì sẽ khác với cái tâm lúc vẫn còn thanh tịnh. Đây là chủ đề xuyên suốt của tác phẩm, là nguyên tắc tiếp cận với những điều mà tác giả kể

ra. Trong cuộc phiêu lưu của Hoàng Tử Bé, thì mỗi hành tinh là một nhân vật, bắt đầu là một ông vua, thứ đến một kẻ khoác lác, rồi đến tay bọm nhậu, doanh nhân, người thấp đèn, nhà địa lý... Những “nhân vật” này hiện ra một cách hết sức hồn nhiên với trẻ con, y như con chuồn chuồn khổng lồ, con gọng vó, niềng niểng, con châu chấu, con rệp... mà Karik và Valia đã gặp trong “Cuộc phiêu lưu kì lạ” của chúng. Song lại có vẻ kì dị, thậm chí nhảm nhí đối với những người lớn, đó là cảm giác của hai lần đọc trước kia của tôi.

Nhưng ở bản dịch này, tức là lần thứ ba tôi đọc, dù không còn trong veo như trẻ con, thì tuyệt cũng không còn thấy cảm giác nhảm nhí như ở lần đọc thứ hai. Dẫu không còn thấy sự hiện ra hồn nhiên của nhân vật, song sự sinh động và nhiệm màu lại vụt hiện ra. Đó là kinh nghiệm của Thực chúng. Không có điều gì là không thể, tức là trong cái Không, hiện ra muôn vàn cái Có. Một đôi mắt tuy đã nhuộm màu tục lụy, nhưng khả năng Thực chúng thì vẫn còn trong veo, y như cái thuở ban đầu. Khiến tôi nhìn rõ cuộc phiêu lưu của Hoàng Tử Bé từ hành tinh này sang hành tinh khác, gặp gỡ các nhân vật tượng trưng, kì dị... cũng tức là Thiện Tài Đồng tử đi khắp pháp giới, gặp gỡ những quái nhân, dị kiếp... tất thấy đều là những “thiện trí thức”, giúp cho ta trở về với khả năng Thực chúng của mình. Hoàng Tử Bé cũng thế,

Thiện Tài Đồng tử cũng thế, Karik và Valia cũng thế, mà mỗi chúng ta cũng thế. Chúng ta cũng “phiêu lưu”, cũng gặp vô vàn “thiện trí thức”, từ những vật vô tri như ngọn núi lửa đang cháy và đã tắt, bông hoa hồng có gai... đến những “hữu tình” như ông vua, gã khoác lác, tay bọm nhậu... cả những con chuồn chuồn, gọng vó... tất cả đều là những “thiện trí thức” trên con đường Thực chứng của trí tuệ. Vũ trụ thật là kì diệu, nhiệm màu, y như trong lần đọc thứ nhất, song phải đến lần đọc thứ ba, tôi mới nhận ra.

Chu du tới Trái Đất, Hoàng Tử Bé trước khi làm bạn với con người, với ngài quý tộc họ Đờ, thì cũng gặp những “thiện trí thức” như thế. Đó là con rắn, con cáo... Chúng đã “dạy” cho Hoàng Tử Bé hiểu rằng, cát sa mạc sẽ có ánh sáng huyền bí, nếu biết rằng ở đâu đó bên dưới có nước. Ngôi nhà cổ sẽ trở nên huyền ảo, nếu biết rằng có ở đâu đó chôn giấu kho báu... Khiến Hoàng Tử Bé đã phải ghi nhớ: “điều cốt yếu thì không thể nhìn thấy bằng mắt”...

Giới thiệu một bản dịch trong trẻo và kì thú đến như thế này, có lẽ tôi còn muốn nói nhiều nữa. Song điều đó rất có thể sẽ khiến bạn đọc cụt hứng. Cổ giả (người xưa) nói: “thuật nhi bất tác”, nói mà không bịa ra điều gì cả. Dịch giả nói: “dịch nhi bất tư”, dịch mà không nghĩ gì cả. Độc giả nói: “độc nhi

bất tận”, đọc mà không bao giờ cùng. Đó là kinh nghiệm của Thực chứng. Thế mới là nói, thế mới là dịch, và thế mới là đọc vậy.

Phạm Lưu Vũ